

„A kérdések igazán köznapiak, de miért kellene mindig a fellegekben járniuk a hívó embereknek?”

Önkormányzati fórum a budafoki evangélikusoknál ► 3. oldal

„A nagy tekintélyű politikus nyilvánosan és tudatosan vállalja evangélikus hitét. A varsói szerződésen is jelen volt, és hitvallási elemeket sem nélkülöző, személyes hangú beszédével köszöntötte az új püspököt.”

Dwa bratanki ► 4. oldal

„Mostanában a világhálón »épülnek« a leggyorsabb ütemben a templomok. Egyre több gyülekezet hoz létre ilyen tartalmú internetes oldalt, amelyek szerepe messze túlmutat a heti istentisztelet közvetítésén.”

Egyház és világháló ► 15. oldal

A Középpont felé ► 3. oldal

Interjú az MTI egyházi tudósítójával ► 5. oldal

„Bellől aranyas, küiel irgalmas...” ► 6. oldal

Ökumenikus imaheti melléklet ► 7–10. oldal

Isten igéjének konjunktúrája ► 11. oldal

Megkezdődött a Melanchthon-év ► 14. oldal

FOTO: LUKÁCS GÁBI

„Ti vagytok erre a tanúk” (Lk 24,48)

Imahét a Krisztus-hívók egységéért 2010

Az ez évi ökumenikus imahét megnyitó istentiszteletére január 17-én, vasárnap 18 órakor kerül sor a budapesti Deák téri evangélikus templomban.

Szentbeszédet mond dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek.

Igét hirdet dr. Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke.

Az istentisztelet liturgiájában a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) taggyülekezeteinek püspökei, vezető lelkipásztorai vesznek részt.

Minden érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk!

Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT)

Szövetség az evangéliumért

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

A 19. század közepén, társadalmi, politikai korszakváltó időkben – túl a reformáció, ellenreformáció, vallásháborúk, ortodoxia, pietizmus és racionalizmus korszakán – az európai egyházi palettán megjelentek a bel- és külmisziós elkötelezettségű egyesületek, evangéliumi szellemiségű mozgalmak, egységtörekvések.

Isten látta, tudta, hogy az egyházaknak megint csak megújulásra van szükségük. A mozgalmak, egyesületek eljutnak oda is, ahova a sok esetben statikus gyülekezetek nem, feladatot adnak a passzív hívóknak, megelőzik a szakadást, szektásodást.

Az Úr felkészítette a hívókat a 20. századi nagy misszióra. Világháborúk, embertömegeket deformáló diktatúrák, ugyanakkor a demokrácia és szabadság kiteljesedésének, intenzív technikai fejlődésnek a századában az evangélium eljutott „a föld végső határáig”.

Az 1800-as évek derekán szerveződött – mások mellett – két nagy mozgalom is: a Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE–YMCA) és az Evangéliumi Szövetség (Evangelical Alliance). Utóbbi 1846-ban Londonban tartotta első gyűlését. Az Aliansz indította el az ökumenikus imahetet, amely azután világszerte elterjedt. Minden év januárjában két imahetet is szerveznek: az Evangéliumi Aliansz százhatvan éve, az Egyházak Világtanácsa (EVT) néhány évtizede.

Akadnak, akik sokallják a kettőt, de, hála a Teremtőnek, olyanok is vannak, akik keveslik. Hazánkban több helyen arra is van példa, hogy mindkét imaalkalmat megtartják.

Még mindig vannak elkülönülő, magukat nagyra tartó egyházak, gyülekezetek, kegyességi irányzatok. Vigyázat: „...a tócsák és pocsolják nem gyógyulnak meg: sósak maradnak” (Ez 47, 11)! Tudok olyan gyülekezet-ről, amely az imahét minden este

csak a saját lelkészét hallgatja, és még mindig nem lépne be egy másik felekezet épületébe... Ugyanakkor egyre többen élnek az alkalmakkal, néha ugyan kimérten, esetleg versengve, mégis sok áldást átélve.

Szaporodnak a különböző felekezeti lelkészalkalmak, „imaláncok” is, ima- és böjtnapok, megbékélési és közbenjáró alkalmak. Ezekre is vonatkozik, hogy nem a szervezet és a forma a döntő, hiszen lehet a cégtáblán az „evangéliumi” jelző, de a tartalom és stílus mégis másra utal, és lehet valami talán túlszervezett, felülről irányított, és egyszer csak átéljük, hogy mégis megnyugszik rajta az Úr Lelke.

Első szolgálati helyemen, a Békés megyei Gerendáson és Csorváson mit sem tudtunk az Aliansz-imahétről. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által is meghirdetett imahetet tartottuk, nagy áldással. Két falu, öt felekezet, hét gyülekezet élt át csodákat. Megújult életű papok (román ortodox is), lelkészek, hívek nemcsak a hivatalos imaesteken, hanem egész évben lelki közösségekben voltunk, és együtt végeztük a szolgálatot közösségeinkben. Volt havi közös bibliaóra, gyermekdelutánok, egymás helyettesítése. Bizony, katolikus pap helyettesített vasárnapi istentiszteleten (egyházi jogilag képtelenség, Jézusunk mégis engedélyt adott rá), vagy éppen helyettesítette kántorunkat esküvőn, és én is „tartottam” református istentiszteletet és más alkalmakat.

Plébános testvéremmel együtt indítottuk be – több évtized kényszerű szünet után – az iskolai hitoktatást még a kommunizmusnak nevezett korszakban. Volt rá példa, hogy nagy ünnepre készülve imában és böjten töltöttünk egy teljes napot. Szerveztünk megbékélési istentiszteletet, melyen bocsánatot kértünk a magunk és felekezeteink bűneiért is...

Amikor búcsúztam szolgálati helyemtől, a vasárnap délelőtti istentiszteleten váratlanul megjelent a katolikus és a református gyülekezet lel-

készeikkel, és bekapcsolódtak az úrvacsorai közösségbe is: református lelkészektől és evangélikus lelkésztől vett úrvacsorát a katolikus eszterplébános, és azután ő osztotta nekünk a drága jegyeket. A pecsétet a Szentlélek tette rá (Ef 1,13).

Számtalan, csodás, nagyszerű történetet oszthatnék meg az olvasóval, de ahhoz hetilapunk mind a tizenhat oldala is kevésnek bizonyulna. SDG!

Az elmúlt években megújult, feltámadt a Magyarországi Evangéliumi Szövetség (Aliansz). Csak csodálkozunk, hogy Isten mennyi feladatot, szolgálatot, felelősséget ad. A forrás itt is az Istennel és egymással való közösség. Havonta találkozunk nyolctíz felekezetből is, imádkozunk népünkért, Budapestért, egyházainkért. Az élet és szolgálat sodrásában kialakultak úgynevezett „hálózatok”, mint például az evangélikus, ima, gyülekezetplántálás, ifjúsági munka, női szolgálat, külmiszió, „sáfárság”, romamisszió munkái.

Hazánkban működő missziós szervezetek egy részének is „ernyőt” ad az Aliansz – Magyar Evangéliumi Missziós Szövetség (MEMSZ) néven. Az Aliansz szervezi, segíti többek között a Balaton-NET-konferenciát, a házasság hetét, a Teológiai Műhelyt, és segít minden jó ügyet, mint például a ProChrist evangélikus missziót. (Aki többet szeretne megtudni a szervezetről, tájékozódhat honlapjukon is: www.aliansz.hu.)

Ma, amikor egyes egyházakban, lelkészalkalmak intenzitásban már a misszió létjogosultságát is megkérdőjelezzük, illetve nem veszik komolyan, akkor mi boldogan engedjük, hogy magával sodorjon Isten folyója (Zsolt 65,10), amely „a pusztán folyik keresztül, és a tengerbe ömlik, a sósá vált tengerbe, és meggyógyul tőle a víz” (Ez 47,1–12).

A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház országos missziói lelkész

„Ti vagytok erre a tanúk”

■ DR. BÓNA ZOLTÁN

„Ti vagytok erre a tanúk” – mondja Jézus (Lk 24,48) a feltámadás csodája előtt értetlenkedő-kétségkedő, a feltámadás csodája alatt pedig ámuló és elbűvölt tanítványainak.

A kép, amely a tanítványok szívében elhívásuktól a virágvasárnapi bevonulásig Jézus Krisztusról kialakult, nagypénteken szilánkokra tört. Húsvét hajnalától azonban kezd ez a kép – sőt az igazi, az evangéliumi, a valóságos és helyénvaló jézusi kép – újra összeállni szívükben.

Az élmények összehozzák a szétszéledt tanítványokat. Ők pedig hozzák a maguk csodás húsvéti történeteit egymás megerősítésére. S ekkor Jézus személyesen megjelenik, és ezt az összegzést adja: „Így van megírva: a Krisztusnak szenvednie kell, de a harmadik napon fel kell támadnia a halottak közül, és hirdetni kell az ő nevében a megtérést és a bűnbocsánatot minden nép között, Jeruzsálemtől kezdve. Ti vagytok erre a tanúk.” (Lk 24,46–48) Jézus e visszautasíthatatlan és megkérdőjelezhetetlen megbízatása mellé tanítványainak megígéri a szükséges „mennyei erő” is.

Az egyház népe kétezer esztendeje sokszor átélte a hit élményét, elbizonytalanodását, kételyét, de a megvilágosító, megerősítő, újra elkötelező és újra misszióba küldő isteni szó erejét is. Így válik Krisztus tanítványa a megváltás csodájának tanújává annak színhelyétől, Jeruzsálemtől a föld végső határáig; annak népetől minden népeig és annak idejétől az idők végéig.

Ennek a tanúság- és bizonyágtevő folyamatnak vannak nagy, jeles állomásai Pál apostol missziói útjaitól kezdve a jeruzsálemi és későbbi egyetemes zsinatokon át a reformáció történelmet formáló mérföldkövein keresztül a 18–19–20. század kül- és belmissziós vállalkozásaiig.

Ebben a sorban minősített szerep jut a – bár sokszor névtelen – személyes megszólításoknak, a bátor, áldozatos helytállásoknak, a mártírium életes és halálos eseményeinek. „A magyar nyelvben használatos mártíromság sokak számára már csak a szenvedésre, esetleg a teljes önfeláldozásra utal. Krisztus népe azonban ezt a tanúságtételt kapja feladatul. Lukács evangéliumában kijelentésként, ténymegállapításként jelenik meg ez. Véletlenül sem kérdés, nem is jövőre utaló perspektíva vagy parancs, hanem megállapítás. Ezt a tanítvány csak tudomásul veheti és betöltheti. Ha alternatívára gondol, ha kompromisszumok mérlegelésére adja a fejét, magát a tanítványi létet kockáztatja” – olvashatjuk imaheti füzetünk előszavában.

Az ez évi ökumenikus imahét tematikáját skóciai keresztények állították össze. Skócia messze van, adottságai különböznek a mieinktől, kultúrája és életstílusa is sok tekintetben idegen. Két közös pont mindazonáltal nyilvánvaló. Az egyik, hogy évszázadokon át ugyanúgy, mint mi, a skótok is szinte minden napos tudatos küzdelmet vívtak nemzeti függetlenségükért, kulturális identitásukért. A másik hasonlóság az, hogy a svájci, kálvini reformáció az egész nemzet lelkiségére nagy hatással volt, s ez érzékelhető az élet szinte minden területén. Mindez pedig a római katolikus és más felekezetek jelenlétében s olykor azok ellenére történt.

Ez a millió mindazonáltal olyan missziós elkötelezettséget és nyitottságot sugallt, amely miatt 1910-ben a skóciai Edinburgban tartották azt a missziói világkonferenciát, amely egyrészt harmonizálni igyekezett a külmisziós tevékenységet, másrészt pedig újra „egyháziasította” a missziót.

► Folytatás a 2. oldalon

„Ti vagytok erre a tanúk”

► Folytatás az 1. oldalról

Ez a felekezeti konferencia az úgynevezett modern ökumenikus mozgalom kezdetét jelentette, és Skóciában óriási lendületet adott ahhoz, hogy az egyházaknak mind a teológiai munkássága, mind pedig a társadalmi elkötelezettsége széles és őszinte ökumenikus összefogásban valósuljon meg.

Metaforikusan említik skót testvéreink a híres skót szöveget, amelyen a közös háttérrel a különböző függőleges és vízszintes fonalak futnak – ezek így együttesen szimbolizálják azt a munkát, amelyet az egyházak „egymás között és a szélesebb társadalomban végeznek”. Úgy gondolom, hogy a magyar szöttes vagy hímzés is lehet ugyanilyen metafora. A krisztusi alapra hímzett vagy szőtt, különböző tónusú, de ugyanarra mutató biztonságtevételek is harmonikus egységben szolgálhatják nemzetünk lelki és közösségi megújulását.

Krisztus feltámadása után Jeruzsálemben újra találkoztak a tanítványok. Hitelményüket egymásnak „elmondták”, „elbeszéltek”, és ezután bizonyosító küldetést kaptak Krisztustól. Valami ilyesmi történt száz évvel ezelőtt Edinburghban. Valamint ez történhet minden olyan találkozásban, ahol a sok tekintetben – ideértve a felekezeti hovatartozást is – különböző hívei Krisztusnak összejönnek, egymás előtt bizonyosságot tesznek, és együtt imádkoznak.

Az előttünk lévő héten nagy, díszes templomokban és egyszerű gyülekezeti termekben vagy otthonokban összejövünk, és elmondjuk egymásnak, hogyan is történt az Úr szenvedése, feltámadása, s mit jelent az ebből fakadó megtérés és bűnbocsánat. Elbeszéljük, mi hogyan értjük ezt, mit érzünk szívünkben, s ez az erő sokszor hogyan hordoz bennünket megpróbáltatásaink közepette. Amikor ezt tesszük, hihetjük, hogy „maga Jézus” áll meg közöttünk, és ezt mondja: „Ti vagytok erre a tanúk.” A tanú vallomása pedig igazságok és életkezdések.

A szerző református lelkész, a MEÖT főtitkára

SEMPER REFORMANDA

„Isten azonban nemcsak annyiban mutatta meg jóvoltát, hogy megtúr maga körül, hanem tevőleg is felénk fordul. Keres, felkínálja kegyelmét, és nálunk akar szállást venni. Két édes és vigasztaló igéje ez a mi Istenünknek. Hogy egyrészt felkínálja kegyelmét, másrészt jó pásztorként keresésünkre indul. Kegyelmesen felveszi azokat, kik vágyó lélekkel közelednek hozzá. Tehet-e ennél többet? Ezért vigasztaló örömhír az evangélium. Ki mondhatna ennél örövendesebbet a bűnös, nyomorult lelkiismeretnek?”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – MT 5,17-19

Kinek mondotok engem?

Az emberiség történetében voltak olyan korszakok, amikor a művészeti értékekben gazdagabb múlt termékenyen hatott a szerényebb helyzetű jelenre. Ilyen kulturális értelemben gazdagító időszak volt a hódító rómaiak számára felfedezni a görög képzőművészetet, irodalmat. De épp ilyen korszak jellemezte Európa újkori történelmének hajnalát is, ahol éppen az antik görög–római értékek kerültek ismét a figyelem középpontjába.

Viszont arról is vannak emlékeink, sajnos egészen közeli is, amikor az uralkodó hatalom minden eszközzel a múlt eltörlésén fáradozott. A második világháborút követő időszakban mennyi vidéki kúria s azok megannyi értéke gyorsan semmivé lett, amikor „a múltat vétképp eltörölni” szándékozó „rabszolgahad” a mozgalmi indulók dallamaira, önként vagy a megfélemlítés kényszerére alatt „szabadabb” jövőt épített.

Vajon Jézusnak milyen a múlthoz való viszonya? Mit gondol Isten megtartó törvényéről, a próféták tanításáról? S valójában mit akar? Felforgatni mindent, vagy talán a múlt már elfelejtett tudásából, Isten-élményeiből vissza akarja adni nekünk azt, ami egykor közös kincsünk volt? Egészen biztos vagyok benne, hogy a korabeli hallgatóságában éppúgy benne voltak e kérdések, mint ahogy minden kor emberét foglalkoztatják e gondolatok. Van, aki lázadó forradalmárként szeretné látni személyét, van, aki a konzervatív értékek őrzőjének tartja őt.

A vízkereszt utáni második vasárnap igéjében ott látjuk Krisztus Urunkat a híres *Hegyi beszéd* színelvényén, ahol néhány pillanattal azelőtt még a boldogság felemelő nyolc igéjét adta át az őt hallgató tömegnek. Később követőit ízt adó sónak és a világ világosságának nevezte. Szükségszerű, hogy ezek után a forradalmi erejű, minden más korábbi vallási gyakorlatot, kegyességet felülíró gondolatok után ott bujkáljon hallgatóiban a kérdés: Vajon kicsoda ő? Egész környezetét ez a kérdés izgatja. Isten fenséges dolgait, titkait és akaratát egy kicsit jobban ismerő emberek ennél még többet is szeretnének megtudni. Keresztelő János például ezért kérdezi tőle: „Te vagy-e az Eljövendő (az Isten által megígért Megváltó), vagy mást várunk? (Mt 11,3)

E kérdések szükségszerűek voltak, mert Jézus Krisztus nem úgy tanít, mint a korábbi bölcsek, akik csupán ismerik az Isten akaratát és az emberekkel kapcsolatos szándékát. Nem. Jézus úgy tanít, mint akinek hatalma van (Mk 1,22) megadni az Isten igazi ismeretét. De vajon mit hoz ő a világba: békességet, boldogságot vagy tüzet? Ezekre a ki nem mondott, de mindenki ott feszülő kérdésekre mondja Jézus Urunk az egykori hallgatóságának és a mai igék fölött meditáló érdeklődőknek: Ne gondoljátok, hogy eltörölni jöttem a törvényt. Sokkal inkább betölteni.

A vízkereszt utáni időszak egyik hangsúlyos kérdése Jézus Krisztus személyének titka. Most arra irányul

figyelmünk, ami keresztény életünk számára a legmeghatározóbb. Isten Fiát valódi lényege szerint igyekszünk megismerni. Jézus számára is fontos ez, hiszen ezért kérdezi ő maga is tanítványaitól: „Ti kinek mondotok engem?” (Mt 16,15) Jézus Krisztus megkerülhetetlen személyének titkát meg kell fejteni. Mert a karácsony ünnepe sok embert megmozdít. Ám nem mindenki jut el a karácsonyi tetet öltés igazi lényegének megértéséhez.

Könnyű, nagyon könnyű karácsony népszerű ünnepének áhítatos álbékességét őrizgetni, ápolgatni lelkünkben. Könnyű meghatódni a kisgyermek Jézus sanyarú sorsán, könnyű egyszerű szociális, családügyi vagy bevándorlásiügyi kérdéssé tenni az érkezését. S később könnyű etikai, vallásérkölcsi megállapításokat tenni tanításairól. De vajon ki fogadja be őt? De vajon a világ Üdvözítőjét, az Istentől jövő Világosságot és életünk terheinek, bűneinek Megváltóját és Szabadítóját meglátjuk-e a karácsony után felnövekvő gyermekben? Ahogy *Paul Gerhardt* gyönyörű karácsonyi énekének első verszaka kérde tőlünk ma is: „Mint fogadjalak téged, Világ Reménységét?” A véges emberi elme miként képes befogadni Jézus Krisztust a maga isteni dicsőségében?

Ha még ünnepeinknek és ünnepeink Urának igazi küldetését is ilyen könnyen félreértjük, akkor az ünnepek elmúltával a hétköznapi életben, munkahelyen, iskolában, emberi kapcsolatainkban bizonyonnan nehe-

zebb meglátni és megérteni a Jézus Krisztusban megjelent isteni üdvözítő akaratot. Mert Jézus Krisztus nem a múlt értékeinek őre és nem mindent felforgató forradalmár, nagy tanító, hanem ő maga Isten igazsága. A megtartott törvény. S amikor a mi Urunk, Jézus a mindenkor hallgatóságát a törvény radikális tiszteltetére szólítja fel, akkor valójában éppen olyan isteni kijelentést tesz, mint amikor Mózesnek az Úr megjelenti nevét, és azt mondja neki: „En Vagyok”.

Mert valójában egyes-egyedül Jézus volt képes betartani e földön azt az első, egyetlen parancsolatot, amelynek megtartása elég az üdvösséghez. S ebből származik minden más parancsolat: „Szeresd az Urat, a te Istenedet”. S amikor Jézus Krisztus Isten akaratának engedelmeskedve elindult a fájdalmak útján, és felment a golgotai keresztre, akkor betöltötte, s egyben meghaladta az emberi gyarlóság miatt szükséges törvényeket. Nincs más parancs, csak ennyi: Krisztus szeretete előtt földig leborulni. S ahogy Ady írja: „Imádni az Istent és egymást szeretni...” Ebben a hitben „szeresd felebarátodat, mint magadat”, mert a „szeretet a törvény betöltése”.

■ SZARKA ISTVÁN

Imádkozzunk! Jer, Világosság, ragyogj fel nekünk, / Hogy csak Krisztus legyen Mesterünk! / El ne hagyjuk őt, mi hű Megváltónkat, / Aki népének örökséget ad! Szánj meg Isten! (ÉÉ 232,2) Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyi Atyánk! Te Fiad által arra biztattál bennünket, hogy bizalommal osszuk meg veled mindazt, ami aggaszt, amiért felelősséget érzünk, és kérjük azt, aminek hiányában nem tudunk teljes életet élni.

[Lektor:] Könyörgünk ezért a viláért, amelyet otthonunkul teremtettél, és amelynek értékeit, csodáit mi mégis veszélyforrássá is tettük. Kérünk, segíts felismernünk az értékek felelőtlen kiaknázása és a velük való felelős gazdálkodás közti különbséget. Segíts azon fáradozunk, hogy mindenki biztonságos otthonra találhasson teremtett világodban. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk az emberiségért. Közösségre teremtettél bennünket, mégis milliók életét keseríti meg mások önzése, közönye, felelőtlenége. Kérünk téged, éleszd fel a politikai, gazdasági, üzleti élet felelős vezetőiben a másik ember méltóságának tiszteltését, hogy ne uralkodni és meggazdagodni akarjanak mások kárára, hanem az emberséges életteremtés kialakításán fáradozzanak. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk országunkért. Kérünk, te segíts a másként gondolkodó emberek iránti nyitottsággal kezelni konfliktusainkat. Te adj bölcsességet azoknak, akikre különösképpen is rábízad annak a felelősségét, hogy országunkban mindenki emberi körülmények között tölthesse be azt a hivatást, amelyet rábízál. Segíts, hogy mindig legyenek olyanok, akik azokat az értékeket, amelyek valóban fontosak, képviselni tudják és akarják közöttünk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk a testi-lelki szenvedőkért – a reménytelenekért, a betegekért, a gyászolókéért, a hajléktalanokért, a magukra hagyott öregekért, a helyüket kereső fiatalokért, a munkájukban örömet nem találókért, a halállal tusakodókért. Kérünk, hirdettesd örömhíredet minden emberi mélységben, hogy győgyuljon szívünk, megszabaduljunk a bennünket fogva tartó szenvedéstől. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

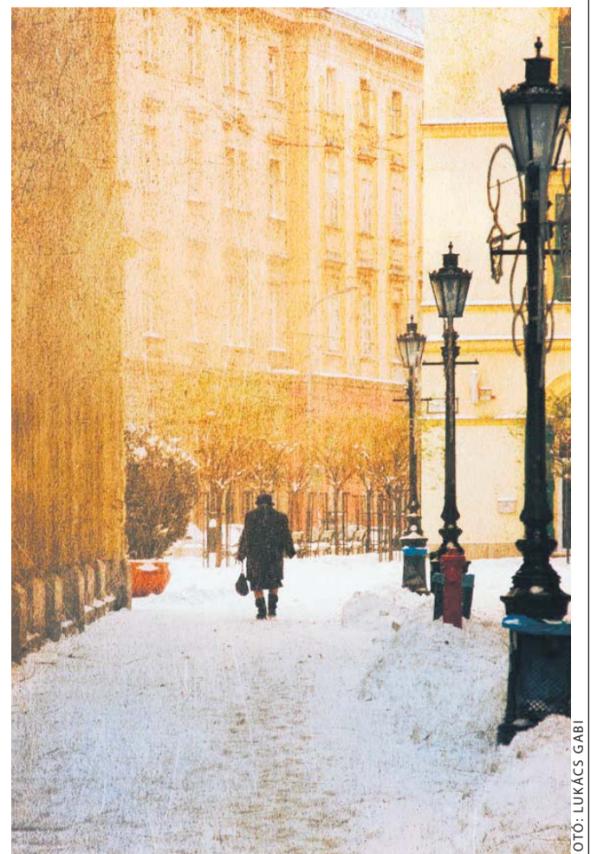
[Lektor:] Könyörgünk a keresztyénységért. Az ökumenikus imahétén is te érez-

tesd felelősségünket az egységért. Te adj nyitottságot, hogy a Jézus Krisztusban testvérré találjunk a másokban. Te tedd hitelessé az egyházak igehirdetését és szolgálatát, és te adj erőt, hitet, hogy Krisztus Urunk hívó szavára – „Kövess engem!” – ne legyünk restek indulni és bizonyosságot tenni terólad. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk egyházunkért és gyülekezetünkért. Köszönjük neked azt a bizalmat, hogy ott, ahol élünk, ránk bízod evangéliumod hirdetésének felelősségét. Kérünk, segíts hitelesen bizonyosságot tenni rólad. Készíts számunkra újra és újra olyan alkalmakat, amelyben igéd megszólíthat bennünket, és adj nekünk nyitottságot minden ajándékok előtt. Kérünk a megújulásért, a testvéri közösségért. Gyülekezetünkben, minden testvérünkben erősítsd azt a hitünket, hogy mi minden fogytékosságunk ellenére hozzád tartozunk, általad élhetünk, és Krisztus Urunk által helyet készítettél abban az országban, amelyet kegyelmedből nekünk ajánladsz a világ múltával.

[Gyülekezet:] *Ámen!*

FOTÓ: LUKÁCS GÁBI

A hónap könyve – januárban a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Hullámhossz

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen!
Eredeti ára: 1600 forint.
<http://bolt.lutheran.hu/>
E-mail: kiado@lutheran.hu
Fax: 1/486-1229
1085 Budapest, Üllői út 24.

Nem hagyják sem a templomot, sem az iskolát

Önkormányzati fórum a budafoki evangélikusoknál

► Rendhagyó párbeszéd Budafokon, az evangélikus gyülekezeti teremben, istentisztelet után. A családi vasárnapra meghívott vendég Szabolcs Attila polgármester és Németh Zoltán alpolgármester. Nem mulasztják el megemlíteni, hogy a kerületi önkormányzat valóban ökumenikus: a polgármester evangélikus, Németh Zoltán katolikus, a másik alpolgármester, Karsay Ferenc pedig református. Ritka az ilyen tájékoztató, másutt sokan talán azt mondanák, nem templomba való dolgokról beszéltek. Az őszinte érdeklődés cáfolja az ósdi előítéletet: záporoznak a kérdések a vendégekre, sokan kíváncsiak tájékoztatójukra, a tervekre, a jövőre. A gyülekezet kilép a hagyományos templomi keretek közül, igazi közélet zajlik a teremben.

A karácsonyfa még teljes díszben áll az oltár mellett, de a vízkereszt utáni első vasárnap már halványulnak karácsony fényei. A könyörgés is így szólt: „...kérünk, üzd el a sötétség erőit!” Solymár Gábor lelkész erre a vasárnapra fehér stólát terített a vállára. Meg is magyarázta, miért: keresztelő lesz, szeretné, hogy a gyermek első pillantása a kereszttségben ne a fekete Luther-kabátára essen. A kis Eszter mosolygott, bátran nézett körül, még a keresztvíz sem ríkatta meg. Talán az aranyhímzéses stóla is megtette hatását, de az biztos, hogy a szülők, keresztszülők és nagyszülők hitét mindig érzik a gyermekek. Eszter is mukkanás nélkül pihent végig az istentisztelet alatt édesanyja karjai között.

Miért nem kap több munkát a becsületlen kerületi kisiparos, miért van a szelektív hulladékgyűjtő alkalmatlan helyen, készíthet-e szabályzatot az önkormányzat számára kedvező áron jogi szakértő, miért nem helyeznek ki figyelmeztető táblákat a meredek utcákon száguldozó és csúszkáló autósok megfékezésére, s hogy hol is húzódik a parókia telekhátára... A kérdések igazán köznapiak, de miért

kellene mindig a fellegekben járniuk a hívó embereknek?

A polgármestert arról is kérdezték, hogy idén is számíthat-e segítségre a gyülekezet. Szabolcs Attila elmondta, hogy előző polgármesteri ciklusában vezették be az egyházak rendszeres támogatását, segítséget nyújtottak például az evangélikus templom toronysisakjának felújításához,

Szabolcs Attila polgármester referál

kétévi támogatásból telt erre. Ilyen alapon épülhetett fel a felsővárosi katolikus templom harangtornya is. Igazságosan és a szükségletek alapján osztják szét a keretet a felekeze-

tek között, de csak azután, ha már tudják, milyen lesz a költségvetés – mutatott rá a polgármester. Hozzáfűzte, hogy mindig késő éjszakába nyúló vitákon kell dönteniük a szűkös keretekről, akár száz forintok sorsáról. A világos és őszinte beszéd mindenképp többet ér, mint sok-sok talmi ígélet.

A szomszédos kerületben csodálkoztak, miért nem zárnak be Budafok-Tétényben iskolákat, ahogy azt Újbudán meg is tették. „Nincs kockázat, ráfoghatják Gyurcsányra” – hangzott annak idején egy kissé cinikus jó tanács. „Valóban könnyű bezárni iskolát, sokak szerint csak kicsit tiltakoznak a szülők és a pedagógusok, aztán megnyugszanak – mutat rá a polgármester –, de iskolát újraindítani szörnyen nehéz. A kerületben szerencsére sok a beiskolázandó gyermek, sok kisgyermekes család költözik Budafok-Téténybe.”

Van tehát még mindig olyan hely, ahová szívesen költöznek a fiatalok, ahol nem a pillanatoknak lehet csak élni, ahol nem a szomszédságra, ha-

nem nagy költönnk, Reményik Sándor örök érvényű gondolatára figyelnek: nem hagyják sem a templomot, sem az iskolát.

■ B. WALKÓ GYÖRGY

Pótszékeket kell behozni, sokan kiszorulnak, s az előtérből figyelik, miként élheti meg a kerület a 2010-es esztendő. Idén sem lesz könnyű dolga az önkormányzatnak: 2006-ban Budafok-Tétényben tragikus pénzügyi helyzet várta a hivatalba lé-

a híveket. Nem működött a fűtés, megdermedt az olaj, hiába dolgoztak előzőleg álló napon át a szerelők. Persze így is sokan érkeztek, keresztelő is volt. A kis Eszter egyéves, szülei külföldi munkára készülnek. Az édesapa orvos, itthon hiába várta az

pő vezetést, aztán kedvező kötvénykibocsátással kiváltották a rossz híteleket, talpra álltak. Idén újra sötét fellegek gyülekeznek az égbolton, a kerületnek – a legtöbb önkormányzathoz hasonlóan – súlyos helyzetet kell megküzdnie.

Talán többen voltak a gyülekezeti teremben, mint előzőleg az istentiszteleten. Ez persze nem teljesen véletlen, hiszen fagyos templom várta

egészségügyi válság enyhülését. Esztert most – mielőtt messzi útra indul a család – megkeresztelték. A nagypapa – aki régóta tagja a gyülekezetnek – egy tavalyi emlékét idézi fel. „A Dolomitokban voltunk, 2600 méter magasban – mondja. – Láttuk, milyen szédítő a mélység, s milyen hatalmas felettünk az égbolt. Aprók voltunk, s igazán éreztük: mindig hinni kell.”

A Középpont felé

Megkezdődhet a visszaszámlálás: éppen hat hónap múlva startol az immár hetedik Szélrózsza országos evangélikus ifjúsági találkozó, melynek ezúttal Szarvas ad otthont. Színes gyöngysort kapunk, ha felidézünk az eddigi hét találkozó helyszíneit és mottóit: 1996, Váralja: *Kit kerestek?*; 1998, Bodajk: *Nem a meghátrálás emberei vagyunk!*; 2000, Debrecen: *Itt vagyok, engem küldj!*; 2002, Kisarvas: *Hívásod van!*; 2004, Tata: *A világ világossága*; 2006, Szolnok: *Tenyereembe véstelek*; 2008, Kőszeg: *Hol a határ?*

Míg Kőszegen szimbolikusan a határokat feszegettük, addig Szarvason a középpontot, a Középpontot szeretnénk együtt megtalálni. Erre utal a többértelmű mottó: *Középkedés Vele*. A témaválasztásnál többféle aktuális szempont motiválta a szervezőket, a híres „Tízeket”. Az egyik apropó Szarvas sajátos fekvése. Ha valaki nem tudná, itt található a történelmi Magyarország földrajzi középpontja, amelyet emlékmű is jelöl a Körös-parton.

De nemcsak térbeli, hanem időbeli kontextusa is akad a témaválasztásnak. Közismert, hogy ezen a nyáron foci-világajnokság lesz Dél-Afrikában. Sokan már számolgatják a na-

pokat a nagy játék kezdetéig, június 11-ig. Egy hónap alatt sok-sok középkedést láthatunk majd, reménység szerint izgalmas meccsek kezdetén és remek gólok nyomán.

A július 11-i, vasárnap esti johaneshburgi döntőn – ismert okok miatt – nem leszünk közvetlenül érdekeltek... De a rákövetkező szerdán, július 14-én már akár mi is pályára léphetünk! Kezdetét veszi a szarvasi nagy játék, ahol mi is ott lehetünk a kezdőkörben. Négy nap alatt, újra, vagy életünkben talán először, átélhetjük, megélhetjük a játék, a csapat, a közösség élményét. Megtalálva életünk centrumát, a kezdés, az újraelkezdés, a *vele, veled, veletek* való középkedés esélyének örömét.

Mint a Déli Egyházkerület püspöke különösen is örülök, hogy Békés megye, az úgynevezett „Viharsarok” első ízben otthont adhat egyházunk legnagyobb rendezvényének. Biztos vagyok benne, hogy a régió, ezen belül Szarvas városa, iskolái és gyülekezetei jó házigazdák lesznek. A távolabbról érkező vendégek közül sokan fognak meglepődni, hogy milyen értékes lelki, szellemi kincseket kínál Tessedik városa, nem is szólva a Körös-part és az arborétum szépségeiről. De maradandó kulináris élvezet-

ÉGTÁJOLÓ

tekre is felkészülhetünk a halászcárdától a helyi kolbászig... Elvégre nemcsak ígérel és zenével él a Szélrózsza-vendég, hanem kenyérrel is, annak lutheri, tágabban vett értelmezése szerint.

Apropó: Luther és kenyér! Ne feledkezzünk meg az idei nyár harmadik jelentős eseményéről sem, amely pár nappal követi majd a szarvasi találkozót. Július 20–27. között Stuttgart ad otthont a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) tizenegyedik nagygyűlésének. Ennek bibliai mottója a *Miatyánk* negyedik, középső kérése: „...mindennapi kenyerünket ad meg nekünk ma...”

Ez a középső kérés, a kenyérkérdés egyben életünk központi kérdése, különösen válság sújtotta világunkban. Vajon milyen választ tud adni a világ evangélikusságának nagy családja arra a globális testi éhségre és lelki inségre, amely nem csupán az

úgynevezett fejlődő világot kínozza, hanem jelen van földrésziünk, hazánk mindennapjaiban is?!

Nekünk, magyaroknak különösen izgalmas a közelgő világtalálkozó, hiszen Európa utoljára immár több mint negyed évszázada, 1984 nyarán – éppen Budapesten – fogadhatta az LVSZ nagygyűlését, a hetediket. A budapesti találkozó mottója ma is aktuálisan és provokatív hangzik: *Krisztusban reménységgel a világgért*. Akkoriban valóban tele voltunk élő reménységgel, amelyet a pár évvel későbbi rendszerváltás igazolni látszott.

Ehhez képest tavaly sokféle kissé kesernyésre sikeredtek a határnyitás, a falbontás két évtizedes évfordulója alkalmából rendezett ünnepségek. Mintha reménységeink csak töredékesen teljesedtek volna be, mint ha valamit elveszítettünk volna.

A közelmúlt egy felmérése a 2009. esztendő legjellemzőbb szavait gyűjtötte össze. Az eredmény jól tükrözi társadalmunk közérzetét. Nem meglepő, hogy a *reménység* már nem került be az első tízbe, viszont dobogós helyen végzett a *válság*, a *H1N1*, valamint a *korruptió* kifejezés. Igaza van az idén nyolcvanesztendő *Csoóri Sándor* költőnek, aki szerint „mind-egyik szóban ott van a történelem...”

Az élbolyban sorakoznak még a következő szavak: *szegénység, hazugság, bizonytalanság, káosz, munkanélküliség, kilátástalanság*... S ez a szomorú diagnózis nem valamiféle ellenzéki káromlás, hiszen a hírforrás a *Népszabadság* vízkereszt számának egyik cikke: *A remény lejjebb csúszik a listán* (2010. január 6., 9. oldal).

Igen, valamit elveszítettünk, vagy meg se találtunk még? Netán Valakit? Talán éppen az élet, az életünk centrumát, összetartó, megtartó erejét? A karácsonykor nekünk született, vízkeresztkor megjelent Megtartót?!

Új év: új kezdet, új remény! Esély az újraelkezdésre, a középkedésre – *vele!*

Kár lenne mindezzel a nyárig várni. Remélem, Szarvason, a kezdőkörben találkozunk. Jó utat a Középpont felé!

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Nyíregyházi találkozó

Dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök január 4-én, az Aliansz-imahét elején Nyíregyházán találkozott Kocsis Fülöppel (képünkön), a Hajdúdorogi Görög Katolikus Egyházmegye megyés püspökével. A püspöki székházban zajlott kötetlen eszmecsere a két egyház eseményeiről, történetéről és hitbéli kérdésekről egyaránt szó esett. A találkozás alkalmat adott arra is, hogy a püspökök megszervezhessék a január 17-én kezdődő imahéten való részvételüket és közös szolgálatukat.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON *felvétele*

Munkaévkezdő elcsendesedés

Az országos iroda és az egyházkerületi irodák munkatársai január 7-én délelőtt tartották meg hagyományos „munkaévnyitó” összejövetelüket. Több mint hatvanan gyűltek össze az Üllői úti evangélikus templomban, hogy közösen induljanak neki a 2010-es esztendőnek. Ittész János elnök-püspök áhítata után Pröhle Gergely országos felügyelő és Kákay István, az országos iroda igazgatója (felvételünkön) szövegezte az egybegyűlteket. Az áhítat elején és végén a gyülekezet Kertész Botond orgonajátékának kíséretében énekelt.

■ MENYES GYULA *felvétele*

HIRDETÉS

Január 17-én, összegyűlekezésének napján a Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja a templomba (1038 Budapest, Mező u. 12., tel.: 1/368-6118) híveit és barátait. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten Iványi Miklós prédikál. Délben ebédre várjuk vendégeinket. Délután 14 órakor Rác András festőművész, egykori Sztello-gyermek templomtárlatát nyitjuk meg. Az egyházközség minden alkalma ingyenes, önkéntes adományait jó szívvel fogadjuk.

»DWA BRATANKI...«

Új vezető püspökük van a lengyel evangélikusoknak

► A Varsó központjában található Szentháromság evangélikus templomban 2010. január 6-án ünnepi istentisztelet keretében avatták az Ágostai Hitvallású Lengyel Evangélikus Egyház vezető püspökévé Jerzy Samiecot. A 46 éves új püspök Janusz Jagucki helyébe lép, aki éppen kilenc éven át állt a hetvenötezer tagot számláló egyház élén.

Európában Lengyelország a katolicizmus egyik erősségének számít. Befolyásuk jele az is, hogy a 20. század egyik meghatározó személyisége volt az egykori krakkói érsek, Karol Wojtyła, a „lengyel pápáként” ismertté vált II. János Pál. Kisebbségi egyházként jelen van azonban az országban az igen tevékeny evangélikus közösség is.

Hazai evangélikusságunknak érdemes rájuk odafigyelnie. Nemcsak a

Jerzy Samiec

két ország között áll fenn sok hasonlóság (amit a „lengyel, magyar két jó barát...” kezdetű rigmus is kifejezésre juttat), hanem a két egyház között is. A reformáció tanítását itt is, ott is diákok és kereskedők terjesztették a leggyorsabban. Ahogyan Budán nagyon korán megjelentek a reformáció tanai, úgy Boroszló (németül Breslau, lengyelül Wrocław) Mária Magdaléna-templomában egy Jan Hess nevű egykori szerzetes kezdetű lutheri szellemben prédikálni.

A Luther-végrendeletet bemutató könyv átnyújtásának pillanata

Ez a sziléziai vidék azóta is a lengyel evangélikusság fellegvárának számít. Az elmúlt év májusában ünnepi külsőségek között emlékeztek meg arról, hogy háromszáz éve épült a térség egyik központjának számító – és lutheránus többségű – Cieszyn (Teschen) evangélikus temploma. E sorok írója akkor több ezres szabadtéri gyülekezetnek prédikálhatott. Ebből a Monarchia stílusjegyeit magán viselő városból származik az új püspök is.

A reformáció tanítása – Luther közvetlen munkatársának, Bugenhagennek a szervező munkája nyomán – hamar elterjedt egy másik, részben lengyel vidéken is: a Balti-tengernél elterülő Pomerániában, amely már 1533-ban protestáns lett. Ennek nyugati oldala – Elő-Pomeránia néven – ma Németországhoz tartozik, ezért a püspöktanárság ünnepi liturgia egyik asszisztense dr. Hans-Jürgen Abromeit greifswaldi püspök volt. A másik pedig – a szláv evangélikusok szoros együttműködésének jegyében – dr. Miloš Klátek pozsonyi vezető püspök.

Az iktatás szolgálatát azonban a közvetlen előd, Janusz Jagucki püspök végezte. Ő 2001-ben, ugyancsak vízkereszt ünnepén, ugyanebben a templomban kezdte meg vezető püspöki szolgálatát. Tízéves mandátumát azonban nem tölthette ki, ugyanis a napvilágra került dokumentumok szerint ő a rendszerváltozás előtt együttműködött az állambiztonság-

gal, ezért lemondásra kényszerült. Az így kialakult helyzet természetesen komoly nyugtalanságot okozott a mintegy százharminc gyülekezetet működtető és százötven lelkeszt foglalkoztató evangélikus egyházban.

Az új püspöktől – aki eddig gliwice-i lelkeszként szolgált, és 2007-től zsinati elnök is volt – azt várják, hogy a misszió és evangélizáció erősítésével nyugodt működést biztosít az egyháznak. Igéihirdetése nemcsak a hatalmas templomot megtöltő gyülekezetre, hanem a médian keresztül tájékozódó szélesebb körökre is bátorítóan hathatott. Pál apostol személyes hitvallását visszhangozta: „...nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, minden hívőnek üdvösségére...” (Róm 1,16)

A lengyel evangélikusság sorai között tudhatja Jerzy Buzeket, a rendszerváltásban oroszánrészt vállaló Szolidaritás szakszervezet tagját, egykori miniszterelnököt, aki jelenleg az Európai Parlament elnöke. A nagy tekintélyű politikus nyilvánosan és tudatosan vállalja evangélikus hitét. A varsói szertartáson is jelen volt, és hitvallási elemeket sem nélkülöző, személyes hangú beszédével köszöntötte az új püspöket. Egyebek mellett szövegezte a kis egyházak számára is adott sok szolgálati lehetőségről, majd hitet tett amellett, hogy a világválságból való kilábalásnak nemcsak gazdasági és politikai, hanem morális összetevői is vannak.

A szertartáson Európa evangélikus egyházainak képviselőit mintegy negyven püspök és egyházi vezető volt jelen, köztük – egyházunk külügyi munkáért is felelős püspökeként – e sorok írója. A Luther Márton Budapesten őrzött végrendeletét bemutató könyvet ajándékként átnyújtva tolmácsolhattam egyházunk köszönetét, kifejezve reményünket, hogy a jövőben szorosabbra tudjuk fűzni az együttműködés szálait. A genfi székhelyű Lutheránus Világszövetség vezetőinek kérésére én adtam át a mintegy hatvanötmillió evangélikust tömörítő szervezet köszönetét és áldáskívánásait is.

Jerzy Buzek

Egyházaink között eddig is voltak jelei a megelevenedő kapcsolatoknak. Két egyházközségünk is szorosan együttműködik lengyel gyülekezetekkel: a pestlőrinciek Karpaczcsl 1999 óta ápolnak testvér-gyülekezeti kapcsolatot (faragott oltárképüket is tőlük kapták), és a főtíai is rendszeresen találkoznak a wislailakkal. Számos nemzetközi szinten (férfikonferenciákon, médiatanácskozáson, a tábori lelkeszi szolgálat területén) működünk együtt. Tekintettel a lengyel evangélikus diakónia nagyon jól szervezett kereteire, a szeretetszolgálat területén is érdemes volna szorosabban együttműködni.

„Polak, węgier dwa bratanki...” Lengyel, magyar két jó barát: az evangélikus egyházban is.

■ FABINY TAMÁS

FOTO: DANUTA MATLOCH

Evangélikus tudósító a hírek főhadiszállásán

Interjú Csatári Bence újságíróval

► **MTI. Hazánkban valószínűleg nincs olyan médiafogyasztó, aki ne tudná, mit takar e hárombetűs mozaikszó. A Magyar Távirati Iroda – Magyarország nemzeti hírügynöksége. Ha bármilyen fontos egyházi eseményre kerül sor, akkor az első és legfontosabb személy, akit értesítünk, meghívunk, ellátunk háttérinformációkkal, az a Magyar Távirati Iroda egyházi tudósítója: Csatári Bence. Ha „Bence jön”, akkor lényegesen több az esély arra, hogy – az általa leadott tudósítás révén – a világi média számos csatornájába eljusson egyházunk híre. És mivel ez a többdiplomás, frissen doktorált, jó humorú fiatalember történetesen evangélikus, épp ideje, hogy bemutassuk őt az *EvÉlet* olvasóinak. A főhadiszálláson, az MTI Naphegy téri székházában beszélgettünk.**

– Pontosan ki is az egyházi tudósító, és milyen feladatai vannak?

– Egyházi tudósító egy van az MTI-ben, s nem is régóta: csak a rendszerváltás óta létezik ilyen tisztség. Feladata főleg a fővárosi egyházi eseményekről tudósítani, természetesen felekezettől függetlenül. A nem budapesti történésekről a helyi tudósítók dolga beszámolni. Szentestén például mindhárom történelmi egyház vezető püspökének szavairól tudósítanak, s mivel az evangélikus egyház elnök-püspöke, *Ittész János* Győrben szél, az ő szavait ottani kollégám rögzíti.

Munkánk valójában egyszerű elemekből építkezik. Az egyházak elküldik a meghívókat az eseményekre, istentiszteletre, konferenciákra, könyvbemutatókra, szoboravatásra és így tovább. A titkárságon ezek a meghívók bekerülnek egy naptárba. Az egyházi események általában a belpolitikai szerkesztőséghez tartoznak, de vannak határesetek. Ami közéleti tartalommal bír, az belpolitika, de egy bibliakiadás vagy -kiállítás már a kulturális rovathoz kerül.

– A naptárban tehát megjelenik több száz esemény havonta. Minek alapján szelektálnak, s az egy – bár kétségtelenül nagyon hatékony és mozgékony – tudósító minnek alapján választ, megy és tudósít?

– Az egyik lehetőség, hogy egy történet, hír bekerül a tükörbe, amely napi bontásban közli az MTI összes eseményét, azt is, amiről az ügynökség nem tudósít, de „tud” róla. Ez azért fontos, mert az előfizetők – különböző médiumok szerkesztői – betekinhetnek ebbe a tükörbe, így ők esetleg arról is hírt adnak, amiről az MTI nem. A másik eset, amikor nem is kérdés, hogy kell-e tudósítanunk valamely egyházi eseményről. Az egyházvezetők közéleti-társadalmi megnyilvánulásai is gyakorta bírnak hírértékkel, de az Országos Sajtószolgálat közleményei között nyilatkozataikat – ha igénylik – amúgy is betűhíven közreadjuk. Ha fajsúlyosabb a téma, akkor feldolgozzuk, azaz háttérinformációkkal megspékelte változatát is elkészítjük, és vagy hírként továbbítjuk, vagy kommentárokkal egészítjük ki.

– Van-e utóélete egy-egy ilyen egyházi hírnek, nyilatkozatnak?

– Igen érdekes, amikor láncreakciót indít el egy-egy nyilatkozat, és reagálnak rá esetenként nemcsak a testvéregyházak, de politikai pártok vezetői is. Nemrég ilyen volt például a népszámlálás ügye: legyen-e a vallási hovatartozásra vonatkozó kérdés. Megnyilvánultak az egyházak, civil szervezetek, aztán mi is megszólaltattunk néhány vezetőt. Reagáltak nekünk nevezük ezt a műfajt, s ha a megkérd-

zett nem kíván nyilatkozni, azt is odaírjuk. Az interjúkat azonban csak előfizetőink láthatják. Arra nincs „kvóta”, hogy mennyi hír kerülhet az egyházi hírek közé. Az sincs megszabva, hogy melyik egyháztól hány hír, hány karakter jöhet. Azt viszont elmondhatjuk, hogy a „nyilatkozási hajlandóság” sokat számít. Van, aki jobban és kevésbé szívesen nyilatkozik egyházvezetőnek.

– Izgatottan kérdelem: milyennek lát minket? Milyen kommunikáció jellemzi egyházunkat?

– Az evangélikus egyház jó kapcsolatot ápol az MTI-vel. *Dr. Fabiny Tamás*, a médiáért felelős püspök valóban médiaközpontú, hiszen maga is tapasztalt a téren. *Próhla Gergely* országos felügyelőtől mindig frappáns, lényeglátó nyilatkozatokat kapunk. *Ittész János* elnök-püspök szintén készséggel és korrekten tájékoztat, mikor hozzá fordulunk. Az egyház híreit egyrészt a hírlevélből, a meghívókból, a szóban, telefonon érkező értesítésekből nyerem, de most is itt az asztalom az *Evangélikus Élet* legfrissebb száma, és a központi internetes portál is jó kiindulópont. Magam mint „területgazda” követem az eseményeket, és a szerkesztővel történő egyeztetés után kerül sor a tényleges tudósításra.

– Napi kapcsolatban áll tehát az egyházakkal, illetve egyházvezetőkkel, egyházi médiamunkásokkal. Milyen a viszonyuk: baráti, kollegiális vagy inkább formális?

– Három éve lesz, hogy itt dolgozom. Kialakultak a talán nem baráti, de korrekt, jó, emberi kapcsolatok, ha meglátnak, megismernek, örülnek. Érdekes és színes a hazai egyházak világa. Sok eseményen megfordultam, készítettem interjúkat *Erdő Péter*től *Várszegi Asztrik*on át *Bölcskei Gusztáv*ig jó néhány egyházi vezetővel és persze valamennyi evangélikus püspökkel is. Tiszteletre méltó és komoly munkát végeznek, és azt is látom, hogy ma az egyházaknak igen nagy kihívás a „jó hírekkel” bekerülni a bulvárra éhes világi médiába.

Más kérdés, hogy a szekularizált világ mennyire vevő az üzeneteikre. De talán leszögezhetjük: a jelenlét a sajtóban nem „mennyiségi kérdés”. Az egyház szolgálata a társadalomban értékes, és ez azért hangos is kap. A legtöbb püspökkel szívesen a kapcsolat, de a legjobb munkakapcsolatban az evangélikusokkal és a zsidókkal állok. Én az evangélikusokhoz ugyan „hazamegyek”, de természetesen megőrzöm az objektivitásomat. Evangélikusságom alapvető a számomra, egy tudósításban azonban szimpátiát nem szabad belevinni.

– Sokoldalú egyénisége, nyitottsága, vég-

zettsége, széles érdeklődése bizonyára nagy előnye pályán...

– Újságíró és történelem–földrajz szakos tanár vagyok, Szegeden, a JATE-n végeztem, majd következett a Sola Scriptura Teológiai Főiskola bibliaoktatói szaka. Az előzmények röviden: dolgoztam a *Képes Újság* hetilapnál, a bulvársajtóban, írtam a *Magyar Polgármester* és az *A Postás* című lapba. A történelem a hobbim, a szerelmem. Most is kutatok. Doktori disszertációm a *Kádár-rendszer könnyűzenei politikája* címmel írtam.

– Meglepett...

– Rockzenekarban doboltam, a *Ki mit tud?-on* is indultunk (nevet). Emellett a Corvinus Egyetem tájékoztatási karán most is tanítok, államvizsgáztatok, és szakdolgozati konzulens is vagyok. Terveim között szerepel a disszertáció megjelentetése és egy történelmi kvízkiadvány is. Már megjelent korábban az érettségire előkészítő, kidolgozott tételekből álló könyv is. Egyik munkám az Államigazgatási Főiskolán pedig ajánlott irodalom (*Az önkormányzatok 15 éve, 1990–2005*). Idén jelenik meg a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület kiadványaként

egy áttekintő munka, ami adalékként szolgál az izraelita felekezet kommunizmus alatti történetéhez. A műveltségi vetélkedőkön való részvétel is a hobbijaimhoz tartozik, több televíziós kvízműsorban szerepeltem sikeresen. A *Mindent vagy semmit!* című, *Vágó István* által vezetett műsorban például megnyertem a játék fődíját, egy személygépkocsit.

– Mi a siker, és mi az álma szakmai téren az MTI tudósítójának? Egy bombahír, egy szenzáció? S milyen a „jó” MTI-s?

– A siker az, ha valamit elsőként tudok meg. Ez minden újságíró vágya. Siker az is, ha azt a szöveget hallom a rádióban, amelyet én készítettem és tartottam fontosnak. Amikor megírunk valamit, ki kell emelnünk a lényegre, mert azt fogják átvenni. Itt úgy mondjuk: két-három ezer karakterre vagyunk hitelesítve. Ebben a szakmában talán épp a lényeglátó képesség a legfontosabb.

– Miben különbözik a Magyar Távirati Iroda más hírcsatornáktól?

– Az MTI-nek befolyása van a közvélemény formálására. Nálunk csak a megerősített, számszázalékos bizonyosságú hírek láthatnak napvilágot. Ami kikerül, azt alátámasztjuk egy hírforrással. Ettől néha kicsit lassúbbak vagyunk, mint egy internetes újság, de a hitelesség nálunk mindennél fontosabb, hiszen közszolgálati médium vagyunk.

– Mit tanácsol a híríróknak a bulvársajtó médiafogyasztóknak?

– Egy hírforrás nem hírforrás! Legyen elv a „hallgattassék meg a másik fél is” és az, hogy a mértékadóbb orgánumokat részesítsék előnyben, például a közszolgálati tévék híradójára figyeljenek. És szelektálni is kell a hírek között. Szorongást kelthet, ha minden távoli, bennünket nem érintő hírt befogadunk.

– 2010-ben mire számít az MTI?

– Változást hoz majd ez az év, már csak azért is, mert választások lesznek. Közszolgálati médiumként az MTI Tulajdonosi Tanácsadó Testületében a hírügynökségi törvény alapján a kormánypárti és az ellenzéki oldal egyenlő arányban vesz részt. Az egyházak szerepe megnövekedhet. Például ha a következő kormány tagjai gyakrabban elmennek egy-egy egyházi eseményre...

■ KÖHÁTI DÓRA

Óévi jegyzetlapok

Áldozathozatal. A modern, 21. századi ember nem akar senki szolgálja lenni. Szabadon, mint a madár, kedvére mulat. Nehéz évtizedek liberális demokráciája átforgácsolta az érteket. Pedig az istenes embernek hűségese kellene lennie. Áldozatos életének. Apám, bátyámmal és velem, az egész napi munka után szívesen ment a kis evangélikus templomot szépíteni. Egy elmozdult tetőcserép megigazításáért fölmászott a szédítő magasba. Különösen péntek délután, amikor az öreg, reszkető hangú kántortanító gyakorolt. Persze vannak kivételek. Áldozat minden napja az édesanyáknak, az apólonóknak, a mesterembereknek. Ők szinte versengnek, mennyire hűségesen teljesítik Jézus kéréseit.

Kálvin János. Ötszáz éves a „modern” pátriárka. Kedves öreg barátom jut eszembe, aki *Kálvin* olajképe előtt beszélt életéről. Alacsony ember volt, szakálla a mellkasáig ért, sápadt arca kitévesedett, ha Istenről és a hitről szónokolt.

A reformátor nem akarta, és megváltoztatta a világot, s ami keveseknek adatott meg, nemcsak a teológiában, a hétköznapokban is ott bujkálnak gondolatai. Az 1535-ben kiadott *Institution de la religion chrétienne-t* a nemzeti irodalmi nyelv korai remekének tartják. A kálvinizmus Európán formált, Magyarország az egyik központ a kálvinisták nagy családjában.

Az egyszerű embereket Kálvin bizonyára bibliamagyarzataival nyerte meg, biztatásával, hogy olvassuk az élet könyvét. Abban nem értettem vele egyet, hogy az ember a jó felé változhat, s a közösségek alakítanak.

A svájci reformátor teológiai munkái nagy hatással voltak *Bocskai Istvánra* és *Bethlen Gáborra*. Különösen izgalmas *Sütő András Csillag a máglyán* című drámája. Kálvin és a Szentháromság-tagadó *Szervet Mihály* pere gyönyörű erdélyi nyelven zeng a színpadokon... Később jár, becsukom könyvét, és előveszem az *Illyés-verset*, *A reformáció genfi emlékműve előtt* címűt: „Száznegyvenhárom léptem, ez a hossza / a szoborornak. Hírnök, ki megölt / milliók tisztelgését hozza, / úgy mentem el a Nagy Gléda előtt...” Ott áll a magas fal előtt *William Farel*, *Theodore Béza* és *John Knox* között, kezében nyitott könyv, kőajka épp szólásra nyílik.

Szkíta aranykincsek. Szép és komoly kiállítással rukkolt elő a Nemzeti Múzeum. Az emeleti termék félhomálycsendjében feltámadt a múlt, s a látogató azt vette észre, hogy hatalmas, porlepte tájakat barangol be. „A régi kele-

ti népek közül aligha van ismeretesebb a szkítáknál” – olvastam a nagy fali táblán. Ez elsősorban a görög *Hérodotosznak* köszönhető; a történetírás atyja a Kr. e. 5. században remek tudósítást készített róluk. Táblók, vitrinek, filmek segítették az eligazodást, sőt még puszta lódobogást is lehetett hallani a legnagyobb teremben. És persze az óarany ékszerek: a nagy félkörös mellédíszek, a lófejekkel díszített csészék, az oroszlánfigurákkal ékes láncok Zöldhalompusztáról, a – nekem legszébb – tápiószentmártoni aranyszarvas a 6. századból. Itt azután be is zárul, végleg, a valaha gazdag és sugárzó szkíta világ.

Évforduló. Ma huszonöt éve halt meg anyám. Dél felé belém jajdult minden. A félelem, amely végigkísérte egész életét, szegénysége, ahogy mindenét másokra pazarolta. Úgy látszik, ilyenkor, nagyobb gyászünnepeken nemcsak az értelem, de a szív is emlékezik.

Beteg gyerekek. Régóta figyelem magamat: a szegény öregek mellett a gyerekek szenvedése visel meg a legjobban. Az utóbbi időben gyakran megyek a Pető Intézet felé, a legkisebbek égő arca és segítségért esedéklő szemé fáj a legélesebben. Az idősök talán beletanulnak a nélkülözésbe, el tudják viselni, de a beteg gyerekek tehetetlenek, a szülők is lassan, észrevétlenül belepuszultnak a megpróbáltatásokba. Ahogy megyek kifelé az időből, egyre kevésbé értem, mi a célja a természetnek ezzel a sok „hibás” teremtménnyel. Ilyen pazarlást, hogy milliókból néha kiemelkedik egy tehetség: ki érti ezt? Talán egyedül Isten.

Kérdező idő. *Szent Ágoston* és a nagy gondolkodók mennyit töprengtek az időn! Hol van? Merre hőkölő? Hová vonul Tejút-uszályával? Ahogy öregszen, én is egyre többet foglalkozom vele. Kifutottam belőle, alig maradt valami keves a teremtésre. Pedig kellene, sok idő kellene. Végtelen. Idő az életre, a gyógyulásra. Olvasásra, egy-egy nagyregényt újból föl kellene lapozni, legelőbb *Tolsztoj Háború és békéjét*. Nyugodt idő kellene: élni szeretetben. Még sok szabad nap, hogy megköszönjem életem segítőit! És jó lenne öt-hat ajándék esztendő, hogy végre eljussak legkedvesebb városomba, Rómába, megérintsem ódon-tört köveit, elutazzak Krakkóba karácsony hetében. Távol-Keletre, valami kolostorba, cellába, hogy megfejtsen, hová tétőzoltam el annyi gyönyörű évet a rohanásban.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

„A mennyezet virágai”

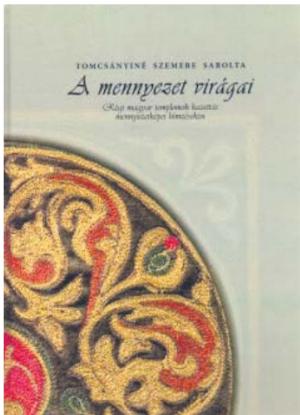
Régi magyar templomok festett kazettái hímzéseken

Érdekes könyvbemutatónak lehettek tanúi az érdeklődők még tavaly novemberben a budapesti unitárius könyvesboltban. Ritka, hogy egy szerző – Tomcsányiné Szemere Sarolta – könyvének illusztrációjaként bemutatja négy legújabb hímzett falikárpitját.

A kötet új, bővített kiadásában és a bemutatott falikárpitokon régi magyar templomok kazettás mennyezeteinek motívumai láthatók hímzett textíliákon. A szerzőnek, aki kézművesmester is, célja, hogy ezeket a festett motívumokat átültesse saját munkáira, fejet hajtván a régi mesterek és a magyar múlt előtt.

Tomcsányiné Szemere Sarolta nagy gyönyörűséggel ásta bele magát a témába vágó könyvekbe, fényképes albumokba, melyek azt sugallták, hogy tenni kell valamit ezeknek az emlékeknek a megmentéséért. Régi magyar templomaink olyan kincseket rejtettek, amelyekről a látogatóknak sejtelmük sincs. Ki tudja azt ebben a rohanó világban, hogy valamikor 1503 és 1520 között egy asztalosfestő mester milyen csodákat alkotott Gogánváralján? Vagy ki tudja, hogy miközben dúlt a mohácsi csata, Erdélyben, Ádámoson imádkoztak a szebb jövőért, és festették kicsi templomuk mennyezetét?

A könyvben fényképen és meghímezve láthatjuk a miklóstelki evangélikus templom három megmaradt, 1532-ben festett kazettáját. Énlaka „cifrán kifestett deszkafőlepe” rovására Orbán Balázs is említést tesz *A Székelyföld leírása* című művében.

Nem véletlen, hogy erdélyiek ezek a példák, ahol a vallásszabadság a legkorábban nyilvánult meg, párosulva az „ecclesiák” szegénységével és az erdőben való gazdagsággal. Erdélyben találkozhatunk a legtöbb festett kazettás famennyezettel, a legtöbb „mennyezetfestő” nevével.

A könyv huszonhét templom kazettamotívumait mutatja be, közölve a forrásmunkákat, a templomrajzát, adatait és a kazettamotívumok megjelenését, terítőt, díszpárnán, falikárpiton. Találkozhatunk Kárpátalja, Felvidék, Délvidék és Északkelet-Magyarország szívet gyönyörködtető emlékeivel is.

Adjon Isten, hogy többen kapjanak kedvet ezen örökségünk megismeréséhez, és látó szemmel nézzék a festett mennyezeteiket, amelyek valóban a menny virágai, mint ahogy a könyv címe is: *A mennyezet virágai*.

■ JASKÓ GYÖRGY

Tomcsányiné Szemere Sarolta: *A mennyezet virágai – Régi magyar templomok kazettás mennyezetképei hímzéseken. Magánkiadás. Budapest, 2009. Ára 5200 forint.*

„Bellől arannyas, küel irgalmas...”

A mátyásföldi evangélikus kápolna és kazettás mennyezete

Jó érzéssel őrzöm az *Újszövetség* 1990-es kiadását, amelyet Blatniczky János (időközben nyugdíjba vonult) evangélikus lelkész ajándékként nyújtott át nekem a mátyásföldi evangélikus kápolnában egy vasárnap délelőtti istentisztelet után. Többszörösen is szép emlékeket őrzök e napról. Az egyébként a házunk szomszédságában álló kis templom tatarozási munkálataihoz annak idején a mi kerti csapunk szolgáltatta a vizet. Míg addig csak kívülről szemléltem az ékszerdoboz épületet, a kőművesmunkák befejezése után – akkori közös képviselői minőségemben – meghívást kaptam a következő istentiszteletre, így végre feltárult előttem a belseje is. A kis kápolnába érve még egy meglepetés várt rám. Ekkor fedeztem fel ugyanis, micsoda kincset rejt belülről: *csodálatos, díszes, festett kazettás mennyezetet*.

Köpeny, kápolna, káplán

A kápolna, templom, katedrális a nagyságával, arányaival, architektúrái szépségével is jelzi rendeltetését. Erre utal *Erdélyi Zsuzsanna* méltán híres gyűjteményében a címadó, archaikus imádság nyitó negyosorosa is: „Hegyét hágék, / Lőtőt lépék, / Kőkáplonicskát láték, / Bellől arannyas, / Küel irgalmas...”

A kápolna – a szó a latin *capella*, *cappa* szóból ered, amely a fejet is betakaró köpenyt jelent – istentiszteletre szolgáló, templomszerű kisebb épület. Ilyeneket eredetileg a vértanúk sírjai fölé emeltek, később a plébániatemplomoktól messzebb fekvő községekben vagy tanyákon, főképp a temetőknél, utak mellett, bérceken vagy az előkelők palotáiban létesítettek. A nagyobb templomokban is lehet kápolna, rendszeren a mellékhajókban. Egyes kápolnáknak speciális funkciójuk van: keresztlőkápolna, sírkápolna, emlékkápolna stb. Ha egy kápolnának külön lelkésze van, azt hívják tulajdonképpen capellanusnak, káplánnak.

A reformáció sok mindenben az ősi egyszerűséget hozta vissza a kereszténységbe. A templomok falát lemeszelték, egyszerűsödött a bútortatuk is. Központi szerepet kapott az igehirdetés helye, a szószék és az úrvacsora kiosztásának helye, az úrasztala. Az ünnep azonban mindig megkövetelte azt, hogy különös gondossággal alakítsa ki a közösség akár az egyszerű helyszíneket is.

Megmenekült a háborús pusztítástól

A mátyásföldi evangélikus kápolna – bár 20. századi épület – a kazettás mennyezetű templomok sorában is gyöngyszem. Megvalósulásáról a Budapesti Városvédő Egyesület templomtörténeti sorozatának a XVI. kerület templomait bemutató füzetében Blatniczky János lekipásztor adatközlése nyomán olvashatunk: „A mátyásföldi evangélikus fiókegyházat a gyülekezetalapító Blatniczky Pál szervezte meg a Cinkotai Gyülekezeti Ház építésével egyidejűleg, aki 1943 tavaszán kezdett temploma építéséhez. A Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesületétől ajándékba kapott telek elcserelése adott lehetőséget arra, hogy az Erzsébet-ligetben, a nyaralótelep legszebb helyén építhesse fel templomát. (...) Sándy Gyulának, a legtöbb (különösen Pest környéki) XX. századi evangélikus templom tervezőjének egyik utolsó temploma volt ez. 1944 őszén még csak fala és a tetőzete készült el.

Hiányoztak az ablakok, ajtók, padlózat, belső berendezés is. *Székely stílusú mennyezete* azonban a helyén volt már, amikor a háború vihara Mátyásföldet elérte. A szemben lévő házat földig leromboló bomba a temp-

lom pótolhatatlan értékű kazettás mennyezetét Isten kegyelméből sértetlenül hagyta.

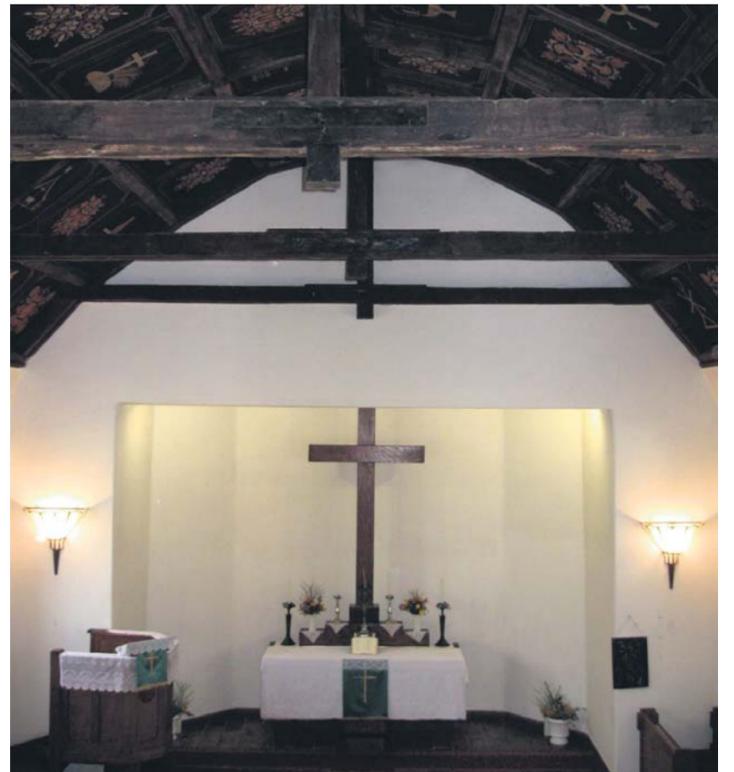
A háború befejezése után a fiókegyház tagjai a templomot igyekeztek mielőbb használható állapotba hozni. Elkészült az asztalosmunka. 1949. május 22-én az évek óta otthont adó református templomtól búcsút véve tartották meg az első istentiszteletet. 1956. november 4-től Erzsébet-liget épületegyüttese a szovjet főparancsnokságé lett, tisztai lakások céljára. A templomot az 1960-as évekig nem használhatták, tönkrement, ablakait betörték. Végül az egyházközség lebontatta, s egy, az akkori tanácstól kapott új telekre szállíttatta át. *Iff. dr. Kotsis Iván* tervei alapján (*Hevesi László* kivitelezésében) nagyrészt külső segítséggel, egy kisebb, csak szélességében azonos méretű templom épült fel helyette, melyhez az eredeti épület tégláit, tetőszerkezetét és fakazettás mennyezetének jelentős részét használták fel. 1964. december 13-án szentelte fel *Káldy Zoltán* püspök.

Az új templom alaprajza nyolcszögletű, de ez téglalap alakú belsejében csak az oltártérben érzékelhető. A régi torony négy fiatornyával nem épült fel. (...) A templombelső azonos a régi templomával, eredeti jellegét tükrözi. Hossza négy méterrel rövidebb, ezért a mennyezet néhány sor kazettája nem került helyére (a többször is előforduló elemekből hagytak el). A kereszti irányban megmaradt kilenc

szor kazetta ma is a templom fő ékesége, melyet *Scholz Erik* festőművész tervezett és festett meg. Az egy méterszer nyolcvan centiméter méretű kazettabetétek sakktable elrendezésben, magyaros motívumokkal, ó-és újszövetségi eseményekre utaló képekben az őskereszténység szimbólumait hordozzák. Felújításukat *Szita István* festőművész-lelkész végezte. A belső berendezés asztalosmunkáit *Osztrólczy János* mester készítette tölgyfából, a padok és a szószék

kazettás mennyezet található, mint a maradék Európában összesen.”

A mátyásföldi kicsi templom mennyezetén az ismert egyházi jelek sajátos dekorativitással tárulnak fel. Így a *Bárány*. Az *Isten-szem* – a Szentháromság jelképe. Az *oroszlán*, amely Márk evangélistát idézi. A *kehely* – a protestáns úrvacsora jelképe. A *kakas* – a hűség, éberség szimbóluma. A *kereszt*, *horgony* és *szív* képlete – a hit, remény, szeretet keresztényi gondolatának képi kifejező-

szintén tölgyfából készültek. A szószék mellvédjén faragott Luther-rózsa. Az oltáron a lépcsős talpazatból kiemelkedő monumentális tölgyfa keresztet még 1944-ben ajándékozta Blatniczky Pál esperes lelkész emlékére családja. *Lingl Károly* asztalosmester munkája. A kis karzaton a régi harmónium. A falakon a kovácsoltvas lámpákat Krisztus-monogram díszíti.”

A menny boltozata – kazettás mennyezet

Pap Gábor művészettörténész írja: „A Kárpát-medencében még a mai, erősen leromlott állapotban is több

dése. A *szőlő és a kenyér* Jézusnak a kenyérről és borról az utolsó vacsorán mondott szavait és ottani cselekedeteit ismétlik meg liturgikus módon. A *kezdet és vég jele* – „*En vagyok az Alfa és az Omega, kezdet és vég, ezt mondja az Úr, a ki van és a ki vala és a ki eljövendő, a Mindenható.* (Jel 1,8; Károli-fordítás) *Krisztus* – mint kereszt, két oldalán tizenkét galamb alakjában a tizenkét apostollal. De a *bűnbeesés* jelenete is, a csábítás eszköze az *alma* és eszközlője, a *kígyó*, és sorolhatnánk a teljes palettát.

A *Luther-rózsának* – az öt egyenlő szirmú virág, benne a szív és kereszt, a szeretet és megváltás jelei –, az evangélikus egyház jelképének jelentését legrövidebben egy Luther korabeli vers foglalja össze: „Rózsákon jár Krisztus híve, ha keresztet hordoz szíve.” Akárcsak az archaikus népi imádságban: „Házamnak négy szögletibe négy őrzőangyal, / Őrzözetek, szent keresztet, forogjatok...” – a „négyosztású” virágos díszítőelemek különbözőbőzöttetett „középpontja” az egyenlő szárú kereszt. Úgy is, mint eget és földet összekötő „forgástengely”, a nyitottság: a sugárzás és egyben az égtájak megidézője, és a zártság: az óvás, az erők megtartása és egybevetése.

Amint a lutheri rózsza a „hit virága”, úgy a sajátosan magyar „virágvilág” világmintázatot: a mindenséget jeleníti meg. Az életfa tetején a kinövő, kinyíló tulipán a léleknek a világra, az ég felé tárulását jelképezi, a díszítőelemek „kettős töltetűk”, mindennapi és átvitt értelműek. A vallási szimbólumok s a magyaros díszítőelemek így együttesen arról szólnak, hogy a világ jelenségei között érzékfeletti összefüggés létezik... Isten rendet teremtett a világba, s ezt a rendet a magyarság díszítőkedvében is mindmáig megőrizte.

■ BORKA ELLY

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

a Krisztus-hívők
egységéért
2010. január 17–24.

Részletek a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának kiadásában megjelent imafüzet anyagából

Bevezetés az imahét gondolkörébe

Az elmúlt évszázadban a keresztények közötti kiengesztelődés különböző formákat öltött. A „lelki ökumenizmus” megmutatta, milyen fontos a keresztény egységért való imádkozás. Nagy erőket fordítottak teológiai kutatásokra, amelyek eredményeként számos tanbeli meggyezés született.

Az egyházak szociális területen megvalósuló gyakorlati együttműködése gyümölcsöző kezdeményezéseket hozott létre. Ezen eredmények mellett a misszió kérdése is kiemelt helyet kapott. Általánosan elfogadott, hogy az 1910-es edinburghi világmisziói konferencia tekinthető a modern ökumenikus mozgalom kezdetének.

Misszió és egység

Nem mindenki számára természetes a missziói törekvések és a keresztény egység utáni vágy összekapcsolása. Mégis bizonyos, hogy az egyház missziói és ökumenikus elkötelezettsége szorosan összetartozik. Keresztységünk által már egy test vagyunk, és arra kaptunk meghívást, hogy lelki közösségben éljünk egymással. Isten egymás testvéreivé tett minket Krisztusban. Vajon nem erre az alapvető tanúságtételre szól a küldetésünk?

A történelemben annak a ténynek, hogy a keresztény egység kérdésénél először a misszionáriusok vetették fel, gyakorlati okai voltak. Gyakran ezzel kerültek el a felesleges versengést, amikor hatalmas emberi és anyagi szükséggel szembesültek. Bár az evangélizációs területeket felosztották, alkalmanként mégis arra törekedtek, hogy a párhuzamosan folyó tevékenységek mellett közös missziót is végezzenek. Előfordult, hogy a különböző egyházakból származó misszionáriusok összefogtak egy új bibliafordítás elkészítésére. Az Isten ígéje szolgálatában való együttműködés vezette rá őket, hogy rádöbbenjenek a keresztények közötti megosztottság hátrányára.

Anélkül, hogy tagadnánk a versengést a különböző egyházak misszionáriusai között, azt is el kell ismernünk, hogy a missziós területre először érkezettek érezték elsőnek a keresztény megosztottság tragédiáját. Európa már hozzászokott az egyházak közötti megosztottsághoz, de a misszionáriusok számára a szétszakadozottság botrányos volt. Ők olyanoknak hirdették az evangéliumot, akik azelőtt semmit nem hallottak Krisztusról.

Természetesen az egyháztörténeten végigvonuló megosztottságnak komoly teológiai okai voltak, de a történelmi, politikai és szellemi hatások is hozzájárultak kialakulásukhoz. Vajon indokolható-e, hogy megosztottságunkkal olyanokat terhelünk, akik éppen csak ismerkednek Krisztussal? Az alig létrejött új helyi egyházak bizonyára hamar észrevették a szakadékot a szeretet üzenete – amely szerint ők is élni kívántak – és a Krisztus-hívők tényleges szétszakadozottsága között.

Hogyan adhatjuk át másoknak a Jézus Krisztusban felajánlott kiengesztelődést, ha maguk a megkeresztelték is semmibe veszik egymást, vagy harcolnak egymással? Hogyan tudnák az ellenségeskedésben élő keresztény csoportok az egy Urat, egy hitet, egy keresztiséget hitelesen hirdetni?

Ezek után már nem volt hiány az ökumenikus kérdésekben az 1910-es edinburghi konferencián.

Az edinburghi missziói konferencia 1910-ben

A skót fővárosban 1910 nyarán a protestantizmus és az anglikán egyház különböző ágaiból érkező missziói egyesületek hivatalos képviselői és egy ortodox vendég találkoztak egymással. A konferencia – amely nem volt döntéshozó összejövetel – a közös missziói lelkület kialakítására és a missziói társaságok munkájának összehangolására törekedett.

Csak olyan missziós szervezetek vettek részt a tanácskozáson, amelyek új helyeken hirdették az evangéliumot, vagyis ahol az emberek még sohasem hallottak Krisztusról. Tehát azokat a társaságokat, amelyek Latin-Amerikában vagy a Közel-Keleten dolgoztak, ahol a római katolikus és az ortodox egyház hosszú ideje jelen volt, nem hívták meg.

1910-ben a skót egyházi térkép kezdett változatossá válni. A római katolikus és az anglikán egyház újra fontosabb szerephez jutott. Edinburgban intellektuális és kulturális élelenség miatt választották a találkozás színhelyéül. A város teológusainak és egyházi vezetőinek jó híre szintén indokoltá tette ezt a választást. A skót protestáns egyházak a misszió területén is meglehetősen aktívak voltak, és úgy ismerték őket, mint amelyek figyelembe veszik a helyi kultúrát.

Keresztény egyházak Skóciában – ma

Megbecsülve az ökumenikus mozgalom történetének ezen fontos szakaszát, az imahét kezdeményezői – a Hit és Egyházszervezet Bizott-

CARAVAGGIO HITTELEN TAMÁS CIMU FESTIVÉNYE

ság és a Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács – természetesnek tartották, hogy a skót egyházakat kérjék fel a 2010. évi imahét előkészítésére abban az évben, amikor az 1910-es konferencia évfordulójának előkészületében amúgy is aktívan részt vesznek. A konferencia témája: „Krisztusról szóló tanúságtétel ma”. A helyi egyházak erre a témára válaszként fogalmazták meg a „Ti vagytok erre a tanúk” (Lk 24,48) imaheti bibliai mottót.

A bibliai fő téma:

„Ti vagytok erre a tanúk”

Az ökumenikus mozgalomban sokszor elének került már Jézus halála előtti főpapi imája. Krisztus végakarátában a tanítványok egysége különösen is fontos szerepet kap. „Hogy egyik legyenek... hogy elhiggye a világ...” (Jn 17,21)

A skót egyházak kifejezett kívánsága volt, hogy az imahéten Krisztusnak a mennybemenetele előtti utolsó beszédére figyeljünk. „Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell (...) Ti vagytok erre a tanúk.” (Lk 24,46–48) Az imahét minden napján Krisztusnak ezeken a végső szavain fogunk elmélkedni. Arra is meghívást kapunk, hogy Lukács evangéliumának egész 24. fejezetét nyomon kövessük. Mindazok, akik találkoztak a feltámadott Krisztussal – a sírnál megrémült asszonyok, az emmauszi úton elbátortalanodott két tanítvány vagy a tizenegy tanítvány, akiket a kétség és a félelem kerített hatalmába –, misszióba küldetnek.

„Ti vagytok erre a tanúk.” Az egyház missziói feladatát tehát Krisztus adta, és azt senki nem sajátíthatja ki. Az egyház azoknak a közösségeknek, akik megbékéltek Istennel és Istenben, valamint tanúskodni tudnak a krisztusi megváltás hatalmának igazságáról. Mindannyian tudjuk, hogy Mária Magdolna, Péter apostol vagy a két emmauszi tanítvány nem ugyanúgy fog tanúskodni. Mégis, Jézusnak a halál felett aratott győzelme mindegyikük bizonyágtételének a szíve lesz.

A nyolc nap

Az imahét minden napján Lukács evangéliumának 24. fejezetére figyelünk. Megállunk a kérdéseknél, amelyeket Jézus tesz fel a tanítványoknak, és amelyekkel a tanítványok fordultak Krisztushoz. A kérdések mindegyike lehetővé teszi, hogy a Feltámadotról való tanúságtétel más és más módját hangsúlyozzuk. Minden kérdés arra indít, hogy végiggondoljuk egyházi megosztottságunkat és azt, hogy konkrétan hogyan tudnánk orvosolni ezt a helyzetet.

Mi már tanúk vagyunk, ám még jobb tanúká kell válnunk. De hogyan?

- Azáltal, hogy dicsérjük azt, aki az élet és feltámadás ajándékát adja nekünk (1. nap).
- Azáltal, hogy ráérzünk arra, hogyan osszuk meg hitünket másokkal (2. nap).
- Azáltal, hogy felismerjük, hogy Isten munkálkodik az életünkben (3. nap).
- Azáltal, hogy hálát adunk Istentől kapott hitünkért (4. nap).
- Azáltal, hogy megvalljuk Krisztus győzelmét minden szenvedés felett (5. nap).
- Azáltal, hogy keressük, hogyan lehetünk még hűségesebbek Isten ígéjéhez (6. nap).
- Azáltal, hogy növekedünk hitben, reményben és szeretetben (7. nap).
- Azáltal, hogy vendégszeretők vagyunk, és elfogadjuk a vendégszeretetet (8. nap).

Vajon nem lenne tanúságtételünk hűségesebb Krisztus evangéliumához a nyolc terület mindegyikén, ha együtt tudnánk tanúskodni?

Edinburgh 2010

A világmisziói konferencia századik évfordulójára 2010 júniusában emlékeznek (www.edinburgh2010.org). A szervezők azt szeretnék, ha ez a találkozó hálaadás lenne a misszió területén elért haladásért, mindazért, amit Isten lehetővé tett.

Fontos helyet szánnak az imádságnak s annak, hogy Krisztusnak ajánljuk fel tanúságtételünket, amelyet az egyházaknak együtt kell teljesíteniük a 21. században. Ekkor arra is sort kell majd keríteni, hogy a hosszú ideje missziói területen dolgozók és a legutóbbi missziói irányzatok képviselői megosztassák egymással meglátásaikat. A különböző felekezetekből érkezők szintén megvitathatják majd missziói gyakorlatukat.

A világ sokat változott 1910 óta, és a misszió kérdését is ideje újragondolni. A szekularizáció, az elvilágiasodás, a kommunikáció új eszközei, a felekezetek közötti kapcsolatok, a világvallások közti párbeszéd – mind megvitatásra váró témák. Abban mindenki egyetért, hogy Krisztus tanítványainak tanúskodniuk kell, az viszont még mindig nehézséget okoz, hogy közös álláspontot alakítsunk ki a misszió mai jelentéséről. Az egyes egyházakon belül számos megbeszélésre kerül sor. Nem lenne azonban hasznosabb, ha az egyházak együttesen rendeznének ilyen vitafórumokat?

1910... 2010! A keresztények szívük mélyén ugyanazt a sürgető érzést érzik. A megosztottsággal sebzett emberiség számára az evangélium nem luxus, az evangéliumot nem lehet disszonáns hangokkal hirdetni. Krisztusban azok is rátalálhatnak a megbékélés útjára, akiknek gyűlölettel teli a szívük. Krisztusban még azok is örömmel fedezhetik fel egymásban a testvért, akiket egyébként minden szétválaszt. „Ti vagytok erre a tanúk.”

A nyolc nap

1. nap

Tanúságtétel az élet ünneplésével

„Mit keresitek az élőt a halottak között?” (Lk 24,5)

- 1Móz/Ter 1,26–31: „És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó”
- Zsolt 104,1–24: „Milyen nagy alkotásaidnak száma, Uram!”
- 1Kor 15,12–20: „Hiszen ha nincs a halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadt fel”
- Lk 24,1–5: „Mit keresitek a holtak között az élőt?”

Keresztyén összetartozásunk mélyen gyökerezik közös hitünkben, hogy Jézus Krisztus feltámadásában nemcsak Istentől kapott életünket ünneplhetjük, hanem egy új élet ajándékát is, hiszen Jézus egyszer és mindenkorra győzött a halál felett. A keresztyén összetartozásunkat kifejező ökumenikus imahét alkalmi során mindannyian átéljük, hogy közös hitünk révén minden lélekkel törődnünk kell. Az élet Isten ajándéka, ezért minél jobban támogatjuk és ünnepljük az életet, annál hathatósabb tanúbizonyságot tehetünk róla. Nagylelkű szeretetével kezdetben az életet ajándékozta nekünk.

A Teremtés / Mózes 1. könyvéből választott igeszakasz Isten teremtő erejére és hatalmára emlékeztet. Pontosan ez az az erő, amellyel Szent Pál szembesül, amikor átéli Jézus feltámadását. Arra buzdítja a korinthusiakat, hogy legyenek teljes bizalommal a feltámadott Úr és az új élet ígérete iránt.

Folytatva ezt a gondolatot, a zoltár Isten teremtetésének dicsőségét hirdeti.

Az evangéliumi szakasz arra buzdít, hogy az új életet keressük a halál kultúrája közepette, amelyet mai világunk gyakran képvisel. Arra ösztönöz, hogy Jézus erejében higgyünk, mert általa az életet és a gyógyulást nyerjük el.

A mai napon köszönjük meg Istennek mindazt, ami kifejezi irántunk tanúsított szeretetét. Mondjunk köszönetet minden teremtményért; távol a világban élő felebarátainkért; a szeretetben való közösségünkért; a megbocsátásért, a gyógyulásért és az örök életért.

Imádság

Teremtő Istenünk! Hálát adunk neked mindazokért, akik szavaikkal és tetteikkel tanúbizonyságot tesznek hitükről. Mindennapi rohanó életünk során megtapasztaljuk szerető jelenlétedet számos töled jövő hitélmény révén. Imádkozunk azért, hogy az élet ünneplésén tett közös biznyságtételünk egyesítsen minket irántad, minden élet Teremtője iránti hálaánkban.

2. nap

Tanúságtétel élettörténetek elmondásával

„Miről beszélgettek egymással útközben?” (Lk 24,17)

- Jer 1,4–8: „Menj, ahová csak küldelek”
- Zsolt 98: „Énekeljete az Úrnak új éneket”
- ApCsel 14,21–23: „Erősítették a tanítványok lelkét”
- Lk 24,13–17a: „Miről beszélgettek egymással útközben?”

Saját történeteink elbeszélése még erőteljesebb módja annak, hogy tanúbizonyságot tegyünk Istenbe vetett hitünkről. Az egymás iránti tiszteletteljes és előzékeny figyelem arra nyújt lehetőséget, hogy megérezzük Isten jelenlétét abban a személyben, akivel éppen megosztjuk történeteinket.

A Jeremiás próféta könyvéből választott igeszakasz meggyőző arról, hogy Isten megszólítja a prófétát. Arra hívja, hogy ossza meg másokkal azt, amit kapott, tehát hogy Isten ígéjét hallhatóvá és átélhetővé tegye.

Az Isten ígéjének hirdetésére szóló felhívást az ősegház tanítványai is megtapasztalták, amint azt az Apostolok cselekedeteiből származó idézetben is olvashatjuk.

A zoltár arra ad lehetőséget, hogy dicsérő és hálaadó lélekkel énekelhessünk Istenhez.

A mai evangéliumi igeszakasz azt a Jézust mutatja be, aki meggyógyítja vakságunkat, és eloszlatja kiábrándultságunkat. Segít abban, hogy saját történeteinket Isten egyetlen kibontakozó tervében értsük meg.

Az idej ökumenikus imahét során meghallgatjuk keresztyén testvéreink hitükről valott történeteit annak érdekében, hogy megtapasztalhassuk Isten jelenlétének számtalan formáját éppúgy, ahogy Isten saját magát tárja fel nekünk. Tudjuk azt is, hogy a modern informatika segítségével is megoszthatjuk történeteinket egymással. Az új kommunikációs lehetőségek abban segítenek bennünket, hogy még szélesebb körben mondjuk el történeteinket, amely által a közvetlen fizikai közösségen túl egy szélesebb és kiterjedtebb közösséget alkothatunk.

Ha figyelmesen hallgatjuk egymást, hitünkben és szeretetünkben növekedünk. Bár személyes és csoportos tanúságtételeink különbözőek, mindannyian ugyanazon történet szereplői vagyunk, amelyben Isten irántunk tanúsított szeretete Jézus Krisztusban testesül meg.

Imádság

Történelem Ura, Istenünk! Köszönetet mondunk neked mindazokért, akik megosztották velünk hitük történetét, s arról tettek tanúbizonyságot, hogy jelen vagy életükben. Magasztalunk téged a változatos, egyéni és közösségi történetekért. Ezekben a sorsokban meglátjuk Jézus Krisztus egyetlen történetének kibontakozását. Azért imádkozunk, hogy bátorsággal és meggyőződéssel osszuk meg hitünk mindazokkal, akikkel kapcsolatba kerülünk, hogy ezzel Igéd üzenete sokakhoz eljusson.

3. nap

Tanúságtétel tudatosság által

„Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban?” (Lk 24,18)

- 1Sám 3,1–10: „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!”
- Zsolt 23: „Az Úr az én pásztorom...”
- ApCsel 8,26–40: „Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust”
- Lk 24,13–19a: „Látásukat azonban valami akadályozta, és nem ismerték fel őt.”

A hitben való növekedés olyan, mint egy bizonyult utazás. A mai világban sokunk élete rendkívül elfoglalt, sok rajtunk a nyomás és a felelősség. Mindennapi életünkben és tapasztalásainkban könnyű elmulasztani Isten felénk áradó szeretetét. Minél több feszültséget és tevékenységet vállalunk, annál nagyobb az esélye annak, hogy átsiklunk afelett, ami valójában a szemünk előtt zajlik. Csakúgy, mint a két tanítvány, időnként azt hisszük, hogy tudjuk, mi a valóság, és megpróbáljuk meglátásainkat másoknak is elmagyarázni, de a teljes igazság még sincs a birtokunkban. A mai világban Isten jelenléte többnyire akkor válik tudatossá számunkra, amikor valami meglepő vagy valószínűtlen történik velünk.

Az ószövetségi olvasmányból azt halljuk, hogy Isten megszólítja és hívja Sámuel a tanúságtételre. Sámuelnek mindenekelőtt meg kell hallania ezt a szót. A meghalláshoz pedig szükséges a szellemi nyitottság és az Isten szava iránti figyelmesség.

Az Isten ígéjének meghallása iránti vágyakozást Fülöp és az etióp főember is megtapasztalta az Apostolok cselekedeteiből választott olvasmányban. Hitüket azzal mutatják meg, hogy válaszolnak a feltett kérdésekre. Figyelmesen meghallgatják egymás kérdéseit, és komoly őszinteséggel válaszolnak egymásnak.

A jó pásztor zoltára annak a csendes hitét tükrözi, aki tudatában van Isten gyengéd törődésének, aki összegyűjti és zöld legelőkre tereli nyáját.

Az idej ökumenikus imahéten arra törekszünk, hogy mindennapjaink eseményei és tapasztalásai során Isten jelenlétét tudatosítsuk. Ismerősökkel és idegenekkel is találkozunk. E találkozásokban tanulunk egymás lelki élményeiből, s így Isten valóságát új szemszögből láthatjuk. Isten jelenlétének tudata ösztönöz bennünket a keresztyén egység közös munkálására.

Imádság

Urunk Jézus Krisztus, jó pásztorunk! Te reánk találsz, és velünk maradsz mindennapjainkban. Imádkozunk kegyelemért, hogy tudatosítsuk mindazt, amit értünk teszel. Kérünk téged, készíts fel, hogy nyitottak legyünk ajándékaid iránt. Gyűjts össze a te nyájadba!

4. nap

Tanúságtétel a nekünk ajándékozott hit ünneplésével

„Mi történt?” – kérdezte tőlük. Ők így válaszoltak neki: „Az, ami a názáreti Jézussal esett...” (Lk 24,19)

- 5Móz/MTörv 6,3–9: „Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr”
- Zsolt 34: „Áldom az Urat minden időben...”
- ApCsel 4,32–35: „A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt”
- Lk 24,17–21: „Pedig mi abban reménykedtünk...”

Leírhatatlan hálával tartozunk azoknak, akiknek hite mai keresztyénségünk alapjául szolgál. Imádságuk, biznyságtételük és istentiszteletük biztosította, hogy sokak hite továbbadassék a következő nemzedéknek.

A skóciai keresztyénség története megragadó. Szent Ninian a 4. században, Szent Kolumbán a 6. században és számos kelta szent, akiknek hite az Isten szeretetében és a teremtés iránti csodálatban gyökerezett. Skócia hite abban is megmutatkozik, hogy a 16. században mennyire fontos szerepet játszott a reformáció elterjedésében és abban, hogy ez a szellemiség azóta is szilárdan él.

A mai olvasmányok megerősítenek abban, hogy fontos támogatni a hívők közösségét Isten ígéjének terjedése érdekében. A Mózes ötödik könyvéből választott igeszakasz megosztja velünk zsidó testvéreink egyik csodálatos imádságát, akik nap mint nap e szavakkal dicsőítik Istent. A zoltár arra a tanúságtételre buzdít, hogy adjunk hálát mindazért, amit hívőként kapunk. Így hitünket dicsőítésben és hálaadásban fejezzük ki. Az Apostolok cselekedeteiből származó részlet olyan közösséget mutat meg, amely hitben és szeretetben egy. Az evangéliumi szakaszban Jézus a hit által kapott legnagyobb ajándékunk.

Amikor ezen a héten közösséget alkotunk keresztyén testvéreinkkel, hogy egységért imádkozunk, felismerjük keresztyén örökségünk változatosságát. Azért is imádkozunk, hogy közös örökségünk még szorosabban egyesítsen bennünket, amint hitünkben növekedünk.

Imádság

Urunk, Istenünk köszönjük neked mindazokat, akik átadták nekünk az örömhír üzenetét, és hitünknek szilárd alapot adtak. Imádkozunk, hogy közösen mi is tanúbizonyságot tehesünk hitükről. Ezt pedig azért tesszük, hogy mások is megismerhessenek téged, és higgyenek abban az üdvözítő igazságban, amelyet Jézus Krisztus ajánl fel mindenkiért.

o tematikája

„Ti vagytok erre a tanúk”
(Lk 24,48)

5. nap

Tanúságtétel a szenvedésben

„Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Mesiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” (Lk 24,26)

- Ézs/Isz 50,5–9: „Közel van, aki igazságot ad nekem”
- Zsolt 124: „A mi segítségünk az Úr nevében van”
- Róm 8,35–39: „...sem magasság, sem mélység, sem semmiféle teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban”
- Lk 24,25–27: „...elmagyarázta nekik mindazt, ami az Írásokban róla szólt”

Az elmúlt esztendőben két olyan esemény is történt Skóciában, amelyek következtében a világsajtó figyelme erre a kicsiny országra összpontosult. A repülőgép elleni, Lockerbie feletti bombatámadás és a dunblane-i iskolában történt gyermekmészárlás fordította a figyelmet Skócia felé, amely mindig emlékezni fog az emberéletek szörnyű elvesztésére. A két esemény sokaknak szenvedést és elképzeltetlen szorongást okozott a két település látható határain túl is.

A szenvedés valóságos – amelyről Ézsaiás/Izajás próféta erőteljesen szól a mai igeszakaszban –; arra emlékeztet, hogy Isten tud szenvedéseinkről. Válaszul a zsoltár azt a bizalmat hirdeti, amelyet a híveknek meg kell tartaniuk a Megváltó iránt.

A Rómaiakhoz írt levél azt hirdeti, hogy mindig a szeretet a legerősebb, tehát sohasem a szenvedés és a szomorúság fog győzedelmeskedni. Mielőtt Jézus megajándékozta volna feltámadásával a világot, vállalta a szörnyű halált, mégpedig azért, hogy tökéletesen velünk lehessen a mélységekben is.

Az Úr nyomdokaiban haladva a tökéletes egységre törekvő keresztyének megvallják, hogy a szeretet erősebb, mint a halál, amikor kinyilvánítják együttérzésüket azok iránt, akik életük során tragikus események miatt kénytelenek szenvedni. Pontosan a sírba tétel rendkívül megalázó volta eredményezte azt, hogy a feltámadás úgy hatott az emberiségre, mint a felkelő nap fénye: az élet ünnepélyes meghirdetése a megbocsátás és halhatatlanság.

Imádság

Urunk, Istenünk, kérünk téged, tekints könyörülettel szegénységünkre, szenvedéseinkre, bűneinkre és halálunkra. Kérjük megbocsátásodat, gyógyításodat, vigasztalásodat és támogatásodat megpróbáltatásaink közepette. Köszönetet mondunk mindazokért, akik látják a fényt saját szenvedéseik közepette. Kérünk téged, hogy isteni lelked tanítson minket irgalmad nagyságára, és segítsen minket abban, hogy a nehézségek között élő testvéreink oldalán álljunk. Engedd, hogy áldásaidal élve hirdessük a világban a te örökkön élő Fiad győzelmét.

6. nap

Tanúságtétel a Szentíráshoz való hűséggel

„Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt az úton, és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32)

- Ézs/Isz 55,10–11: „...épp úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad: nem tér vissza hozzám eredménytelenül”
- Zsolt 119,17–40: „Nyisd föl szememet, hogy megláthassam, milyen csodálatos a te törvényed.”
- 2Tím 3,14–17: „A teljes Írás Istentől ihletett...”
- Lk 24,28–35: „Jézus... feltárta előttük az Írásokat”

A keresztyének Isten ígéjével leginkább a Szentírás olvasása és a szentségek ünneplése során találkoznak. Amint hűségesen hallgatjuk a Szentírás üzenetét, és imádságos lélekkel olvasunk a Biblia különböző könyveit, szívünk és gondolataink megnyílnak Isten ígéjének befogadására. Jézus megígérte tanítványainak, hogy elküldi a Szentlelket, hogy megértse Isten szavát, és eljussanak az igazságra.

A történelem során a keresztyének különbözőképpen olvasták és értették Isten ígéjét. Gyakran arra használták a Bibliát, hogy egyet nem értésüket hangsúlyozzák, mintsem hogy a kiengesztelődés útjait keressék. Korunkban az egységért folytatott küzdelem azonban közelebb hozta egymáshoz a keresztyéneket. Fejlődésük egyik legfontosabb eszköze a közös bibliaórákon való részvétel. Az a keresztyén út, amelyet ezen az ökumenikus imahéten bejárunk és ünneplünk, mélyen gyökerezik a közös igehallgatásban, az együttes megértésben és megélésben.

Ézsaiás/Izajás próféta arra emlékeztet, hogy Isten eredményesen hirdetett szava valóban hatékony és működőképes. Nem tér vissza Istenhez eredménytelenül, hanem beteljesíti azt a célt, amelyért Isten küldte. Ez az üzenet ismétlődik a Timóteushoz intézett szavakban, amint Pál apostol az Írások hatékonyságára hívja fel a figyelmét. Ez teszi alkalmassá a jó cselekedetek teljesítésére.

Mai zsoltárunk dicsőítést mond Isten szaváért és rendelkezéséért, és arra kéri őt, hogy megérthessük és teljes szívünkkel megtarthassuk a szent törvényt.

Ezen az imahéten azért imádkozunk, hogy minden keresztyén egyre mélyebben érthesse meg Isten Szentírásában történt csodálatos kinyilatkoztatásának titkát. Azért könyörgünk a Szentlelekhez, hogy még jobban feltárja előttünk Isten ígéjét, s hogy vezessen minket hitünk közös útján, amíg mindannyian együtt nem lehetünk az Úr egyetlen asztala körül.

Imádság

Istenünk! Dicsőítünk téged, és hálát adunk neked megváltó szavadért, amely megérint minket a Szentírás által. Köszönetet mondunk neked testvéreinkért, akikkel megosztjuk igédet, és felfedezzük túlradó szereteted. Imádkozunk a Szentlelek világosságáért. A te szavad vezessen minket a teljes egységért való küzdelemünkben.

7. nap

Tanúságtétel a remény és a bizalom útján

„Miért rémültetek meg, és miért támad kétség a szívetekben?” (Lk 24,38)

- Jób 19,23–27: „...testemben látom meg az Istent”
- Zsolt 63: „Utánad szomjazik lelkem”
- ApCsel 3,1–10: „...amim van, azt adom neked”
- Lk 24,36–40: „Azok megrettentek, és félelmükben azt hitték, valami szellemet látnak”

A keresztyének életük és hitük során a kételkedés érzését is megtapasztalhatják. Ha a keresztyének nem ismerik fel a feltámadott Krisztus jelenlétét, előfordulhat, hogy az együttlét inkább megerősíti kételkedéseiket, mintsem hogy eloszlatná azokat.

A keresztyének számára kihívás, hogy hitüket akkor is megőrizzék, amikor nem látják vagy nem érzik Istent, mert Isten akkor is velük marad. A hit, a remény és a bizalom teszi lehetővé, hogy tanúságot tegyenek arról, hogy hitük meghaladja saját lehetőségeiket.

Jób magatartása példa lehet számunkra, mert megpróbáltatásokat és csapásokat szenvedett el, sőt még vitába is szállt Istennel. Mindazonáltal bizakodva és reménykedve hitte, hogy Isten az ő oldalán marad. Ugyanezt a bizalmat és meggyőződést találjuk Péter és János tetteiben is, amikor a sánta emberrel találkoznak, amint azt az Apostolok cselekedeteiben olvashatjuk. A Jézus nevébe vetett hitük segíti őket, hogy meggyőző tanúbizonyságot tegyenek minden jelenlévő előtt.

A mai zsoltár olyan imádság, amely tükrözi Isten állandó szeretete iránti mély vágyakozásunkat. Az ökumenikus imahét találkozásai lehetőséget nyújtanak közösségeink számára, hogy növekedjenek közös hitükben, reményességükben és szeretetükben. Tanúságot teszünk Isten minden ember iránti állhatatos szeretetéről és hűségéről az egy egyház iránt, amelybe elhívtunk. Minél többször teszünk közösen tanúbizonyságot, annál erősebb lesz saját üzenetünk.

Imádság

Reménység Istene! Oszd meg velünk tervedet az egyetlen egyházzal, és győzd le kételyeinket. Erősítsd meg jelenlétedbe vetett hitünket, hogy mindazok, akik megvallják a benned való hitet, közös lélekkel és igazságban imádkozhassanak. Különösképpen imádkozunk mindazokért, akik most is kételkednek, vagy azokért, akiknek életére a veszély és a félelem árnyéka vetül. Légy velük, és add meg nekik vigasztaló jelenlétet.

8. nap

Tanúságtétel vendégszeretettel

„Van-e itt valami ennivalótok?” (Lk 24,41)

- 1Móz/Ter 18,1–8: „Én meg hozok egy falat kenyeret, hogy felüdüljete”
- Zsolt 146: „Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, kenyeret ad az éhezőknek”
- Róm 14,17–19 „Azokra a dolgokra törekedjünk tehát, amelyek a békeességet, és egymás építését szolgálják”
- Lk 24,41–48 „Akkor megnyitotta az értelmüket, hogy értsék az Írásokat”

Az elektronikus kommunikáció révén egy kicsiny és túlerhelt bolygón élő szomszédok lettünk. Csakúgy, mint Lukács idejében, sokféle nép és közösség kényszerül arra, hogy elhagyja otthonát, ismeretlen vidékre bolyongjon. A világ nagy vallásainak hívei új hiteket és kultúrákat hoztak közösségeinkbe.

Az ökumenikus imahét során az egység felé vezető közös utunkon megéljük valamennyi egyház vendégszeretétét és barátságát. Krisztus arra is felszólít, hogy ne csak felajánljuk, de fogadjuk is el a felebarát vendégszeretétét, aki a szomszédunk lett. Ha képtelenek vagyunk meglátni Krisztust a másik emberben, akkor Krisztust sem leszünk képesek felismerni.

A Mózes első könyvéből / a Teremtés könyvéből választott történet bemutatja, hogyan ismeri fel és fogadja be Ábrahám az Istent azáltal, hogy vendégszeretettel megnyitja otthonának ajtaját az idegenek előtt.

A minden teremtmények Istene ott áll a bebörtönzött, a vak és az idegen mellett is. A mai zsoltár háláadás Istent örökkévaló hűségéért és mindazért, amit értünk tett. A Rómaiakhoz írt levélből választott igeszakasz arra emlékeztet, hogy Isten országa eljön az igazságosság, a békeesség, valamint a Szentlelekben való örvendezés által.

A feltámadott Krisztus összegyűjti tanítványait, együtt étkezik velük, akik aztán újra felismerik őt. Emlékezteti őket, hogy mit is mondott az Írás róla, és elmagyarázza nekik, hogy korábban mit nem értettek meg. Ezáltal megszabadítja őket kételkedéseiktől, és elküldi őket, hogy tanúságtévői legyenek mindezeknek. Találkozásai által képessé teszi őket arra, hogy befogadják békeességét – amely a feltámadott Úr új világának az ajándéka –, és egyúttal jelenti az igazságosságot és a törődést az elnyomottak és az éhezők számára. A történelem során a mai keresztyének sokszor úgy találkoztak a feltámadott Úrral, hogy hitben másokat szolgáltak, vagy ők kaptak gondoskodást. Így mi is megtapasztalhatjuk Krisztus jelenlétét, amikor életünket és talentumainkat másokkal megosztjuk.

Imádság

Szeretet Istene! Te megmutattad nekünk vendégszeretetedet Krisztusban. Elismerjük, hogy ha a tőled kapott ajándékainkat megosztjuk másokkal, találkozhatunk veled. Add áldásodat, hogy eggyé váljunk utunkon, és egymásban felismerjük téged. Legyünk mi is tanúi a te vendégszeretetednek és igazságosságodnak, amint a te nevedben üdvözöljük az idegent.

Ökumenikus helyzet Skóciában 1910–2010

1910-ben Edinburgh volt a bölcsője az újkori ökumenikus mozgalomnak, de vajon miért is éppen Edinburgh?

Skóciában intellektuálisan és kulturálisan is nagy hagyománya van a nemzetköziségnek, amely egészen a kelta misszióig nyúlik vissza. Ezt a nemzetközi látásmódot támogatták a skót teológusok és egyházi vezetők is. Ehhez párosult még a 19. századi skót protestantizmus erős missziói lelkülete, amely az evangélizáció mellett a Brit Birodalom gazdasági terjeszkedésének átalakításával is törődött. A misszió iránti elkötelezettség vezette az egyházakat arra, hogy maguk támogassák a világmissziói konferenciát, mintsem a missziói társaságokra hagyják azt. Végül pedig Skócia gyors változásokat élt át az egyházban és a társadalomban is, ami ösztönözte szélesebb látókörük kialakulását.

2000-ben John Pabee (Ghana) ellátogatott Skóciába, és arra ösztönözte a keresztény vezetőket, hogy tartsák meg az 1910. évi edinburghi világmissziói konferencia századik évfordulóját. Az elkövetkező években a misszió elkötelezettségük egyre táguló köre ismerte fel, hogy 2010 nagy lehetőségeket rejt, és hogy együttműködő cselekvésre van szükség.

2005-ben nemzetközi találkozót tartottak Edinburghben, amelyen a 21. századi misszióval kapcsolatos központi kérdések merültek fel: a misszió megalapozása; a misszió más vallások összefüggésében; a misszió és kapcsolata a posztmodern világgal és a hatalommal; a missziói elköteleződés formái; a teológiai oktatás; a kortárs keresztény közösségek; misszió és egység és a misszió spiritualitása. Felismerték, hogy a századik évforduló méltó megünnepléséhez kell egy „gyújtó szikra”. Ezt fogják fellobbantani Edinburghben 2010. június 2. és 6. között.

Az edinburghi munka koordinálása honlapon keresztül történik: www.edinburgh2010.org

A közbeeső évek

Az 1940-es évektől napjainkig három sajátos jellemzővel bír Skócia ökumenikus palettája.

Teológiai kutatás

Az úgynevezett püspöki jelentéstől kezdve (anglikán-presbiteriánus riport 1956-ban), a majd harminc évig tartó, hat skót egyház részvételével folyó multilaterális megbeszéléseken keresztül (1967–1994) egészen a *Skót Egyházak a Keresztény Egységért* kezdeményezéséig (SCIFU 1996–2003) az egyházak nagyon sok tantétellel foglalkoztak. Ez a felekezetek közötti jobb megértést eredményezte és annak felfedezését, hogy az egyházak között sok teológiai megegyezés van.

Az a tény, hogy a teológiai munka nem hozta létre az egység mindenki által elfogadható változatát, nem az egyházak közötti bármilyen kibékíthetetlen ellentét alapul, hanem felismerték, hogy az egység több, mint valami nagy-szabású terv létrehozása. Ez annak elfogadásában rejlik, hogy az egység lehetséges a különbözőségeken is.

Gyakorlati együttműködés

Az 1950-es évek során két országos testület jött létre, amelyek nagy lendülettel és jövőképpel láttak munkához.

Az 1960-as évek elejére ez a törekvés a Skót Egyházak Házának megnyitásával öltött testet Dunblane-ben. Ez egy olyan konferencia- és lelkigyakorlatos központ, amelyet az egyházak közösen tartanak fenn. Itt tanultak meg együtt növekedni annak érdekében, hogy Skóciát jobban szolgálják.

1962-re létrejött a Skót Egyházak Tanácsa, amelynek a legtöbb nem katolikus egyház, valamint számos kapcsolódó ökumenikus csoport és szervezet lett a tagja. Megalakulása sok országos tevékenységhez vezetett – például börtön-kurzusok, ifjúsági munka, missziós feladatok a közösségekben –, amelyek nemsokára gombamód szaporodtak a helyi egyházak tanácsaival együtt egész Skóciában. Együttműködtek az istentiszteleti életben, és közös programokat szerveztek.

1986-ban az Egyesült Királyság-szerter rendezett nagybörtön lelkigyakorlat és tanulmányi munka volt az előmozdítója az „egység új eszközeinek”, amelyhez először csatlakozott a római katolikus egyház is. Így jött létre az ACTS szervezet 1990-ben (Action for Churches Together in Scotland).

A prófétai hang

Ezzel a harmadik úttal a legnehezebb élniük az egyházaknak. Enélkül azonban az ökumené elvesztené saját lényegét. Amint az egyházak közelebb kerültek egymáshoz, az ökumené létrehozta saját prófétai tevékenységét. A skót keresztény segélyszervezet tükrözte munkájában a világ éhezéssel való együttérzést, de megszólaltatta a tiltakozás szavait is a világ igazságtalanságaival szemben. Az Iona Közösség, amely mindig is ökumenikus elkötelezettségű volt, nyíltan kérdőre vonta az egyházakat és a világot a szétszakadozottság és igazságtalanságok miatt.

Jelentős prófétai pillanatnak tekinthetjük például, amikor 1982-ben II. János Pál pápa ezt mondta skóciai látogatásakor: „Haladjunk tovább együtt az úton mint zarándokok, kéz a kézben!”

Az elmúlt évek ökumenéje a vallások közötti kapcsolatokká szélesedett, és az eddigénél sokkal szelvényesebb, multikulturális társadalomban való keresztény tanúságtétellel bővült. A skót ökumené története azt bizonyította, hogy ahhoz, hogy hatékonyan tudjunk szembesülni a kihívásokkal, az említett jellemzőket (teológiai kutatás, gyakorlati együttműködés, prófétai hang) mint egy fonál szálait egyben kell tartanunk. Nem lehet választani közöttük. Mert csak ha kölcsönhatásban vannak egymással, akkor jön létre az a teológia, az az együttműködés, az a prófétai hang, amelyet az ökumenikus elkötelezettség megkövetel.

A skót mintájú gyapjúsövet Skócia egyik kincse. Eredetileg minden mintát egy bizonyos „klánal” vagy családdal azonosítottak, de a skót mintás szövet ma is élő hagyomány. Sokféle céllal és különféle szervezetek számára tervezik őket. A skót mintás szövetnek van egy alapszíne, amelyre a vízszintes és függőleges vonalakat fektetik. A „háttér” az, amiről eddig beszéltünk, ezután pedig következnek a „függőleges és vízszintes vonalak”. Ezek mutatják meg azt, hogy az egyházak hogyan dolgoznak maguk között és a szélesebb társadalomban.

Vízszintes vonalak – Az egyházak közösen keresik az egységet

A skót református egyház és a római katolikus egyház közös teológiai bizottsága

Ez a kétoldalú párbeszéd az áldások gazdag forrásának bizonyult. A legutóbbi dokumentum címe: *A katolikus és református, amely összefoglalja, hogyan értik egyre jobban a közös keresztséget, valamint további gondolkodásra is hív, hogy mit jelent ez az egyház mai missziója számára. Ez a közös bizottság az ökumenikus teológiai párbeszéd pozitív példája, amely megmutatja, hogy egyének és intézmé-*

mentesen –, biztosítsa a párbeszédet, és tegye az egyházak hangját hallhatóvá.

Világos, hogy az egyházak akkor a leghatékonyabbak, ha egy hangon tudnak megszólalni Skócia közös javát munkáló meglátásukkal. Azonban azt is őszintén és nyíltan vállalják, ha a véleményeik különböznek.

Az egyházak és a nemzeti párbeszéd

Tizenkét skót egyház vezetői és képviselői fogadták el a skót kormány meghívását a „nemzeti párbeszéd” való részvételre, amely az ország jövőjét volt hivatott megvitatni. A csoport a következő nyilatkozatot tette:

nyek is hajlandók komolyan egymásra figyelni. A közös bizottság jelenleg a gyógyító történelmi emlékezéssel és a megszentelődés dogmájával foglalkozik.

Anglikán, metodista, brit egyesült református egyház

A két nagy skót egyház egységkezdeményezése után három kisebb felekezet arra a közös elhatározásra jutott, hogy együtt fedezik fel a munka, a szolgálat és tanúságtétel különböző módjait.

Így születtek meg a párbeszédok. A Skóciai Anglikán Egyház, a Metodista Egyház és a Brit Egyesült Református Egyház képviselői évente kétszer találkoznak, hogy olyan területeket találjanak, amelyeken nemzeti és helyi szinten is együtt tudnak munkálkodni. Olyan területekre gondolnak, ahol nem szükséges külön-külön végezni a munkát. Örömmel veszik észre, hogy a felelős emberek egyre inkább elismerik, hogyan növekedhet az együttműködés, például az oktatás és képzés területén. Együttműködésük, élő kapcsolatuk nagy ökumenikus lehetőségeket rejt magában.

Az etnikai kisebbségi keresztényekkel való kapcsolat fejlesztése

2007-ben a skót egyházak megemlékeztek a rabszolga-kereskedelemtől eltörlésének kétszázadik évfordulójáról. Ez az esemény segített közelebbi kapcsolatot kialakítani a hagyományos egyházak és az etnikai kisebbségekben élő keresztények növekvő csoportja között.

A Skót Egyházak a Faji Igazságosságért Csoportnak most már az afrikai egyházakból és az ázsiai keresztény testvérek közül is vannak képviselői. A kisebbségi keresztény testvérek testületbe tömörülnek, hogy erősítsék az egymással, a történelmi egyházakkal és az ökumenikus tanáccsal való kapcsolatot.

Függőleges vonalak – Hogyan vesznek részt az egyházak a skót társadalomban

Az egyházak és a parlament

A Skót Egyházak Parlamenti Irodája az egyházak társadalmi és politikai elkötelezettségéből nőtt ki abban a folyamatban, amely életre hívta a skót parlamentet. Miután rájöttek arra, hogy közösen tudnak fellépni ezen a területen, az egyházak felállították a parlamenti irodát (SCPO). Feladata, hogy elősegítse a parlamenttel és a kormánnyal való lehető leghatékonyabb együttműködést – pártpolitikától

„Felismertük, hogy az egyház ugyanúgy úton van, mint nemzetünk. Mindannyian azért küzdünk, hogy eljussunk oda, ahol lennünk kell. Az egyházban – csakúgy, mint nemzetünkben és közösségeinkben – arra törekszünk, hogy a következő keresztény értékek jellemezzék közös életünket Skóciában.

- Olyan nemzetet szeretnénk, amelyet az Isten és minden ember iránti szeretet elvei formálnak.
 - Olyan nemzetet szeretnénk, amely minden ember számára biztosítja a méltóságot és az igazságosságot.
 - Olyan nemzetet szeretnénk, amely támogatja a hűséget a személyes és közösségi kapcsolatokban.
 - Olyan nemzetet szeretnénk, amely gondoskodásban fejezi ki együttérzését a gyengékkel és a társadalom peremére szorultakkal.
 - Olyan társadalmat szeretnénk, amelyben mindenkit meghallgatnak.
 - Legyünk olyan nép, amely kevésbé törődik saját jólétével, mint másokéval.
 - Legyünk olyan nemzet, amelyben mindenki teljes életet élhet.
 - Legyünk olyan nemzet, amely bátran fogadja mindazok egyedi hozzájárulását, akik a megújuló Skócia létrejöttén fáradoznak.
 - Legyünk olyan állam, amely atyáskodás nélkül segíti elő minden polgára jólétét.
- Számunkra ezek az értékek Jézusban gyökereznek, és sokszor egészen különösen alakították Skócia történelmét az évek során. Azt tapasztaltuk, hogy ahol ezek szerint élnek, és ezeket gyakorolják, ott a más vallásúak vagy nem hívők között is visszhangra találnak keresztény értékeink.”

„Utcalelkészek”

Az „utcalelkészek” olyan missziói kezdeményezés, amely Skócia-szerter terjed. A helyi gyülekezetek jól képzett, önkéntes utcalelkészcsapata áll rendelkezésre a városközpontban késő éjjel, hogy tanácsot, gyakorlati támogatást ajánljanak fel a körülöttük lévő embereknek.

„Találkozunk, beszélgetünk, foglalkozunk az emberekkel. Meghallgatjuk őket, támogatjuk őket, és gyakorlati segítséget is adunk. Ez jelentheti egy magányos lány elkísérését a taxihoz, bátorítását annak, aki fenyegetve érzi magát, vagy azok meghallgatását, akiknek szükségük van arra, hogy tudják: valaki törődik velük” – mondja James Duce, az Aberdeeni Belvárosi Gyülekezetből. Aberdeen volt az első skót város, amelyben ez a szolgálati ág elindult.

Ünnepünk

Mamanapló

Szép karácsonyunk volt. Igaz, ha pusztán kereskedelmi szempontok alapján vizsgáljuk, minden idők legszegényebb ünnepét töltöttük a fa alatt. Idén (is) ki kellett hagynunk például a plazmatévét. Több szempont figyelembevételével döntöttünk így: egyrészt nem nézünk tévét, másrészt nem férne be a nappalinkba, ha csak ki nem tesszük *Kicsi* járókáját. Nem. Járóka egyelőre marad, amíg *Kicsi* végleg ki nem mászik belőle. Így talán nyugodtabb az élet a hálón innen.

Egy szempontból azért mégis sajnálom a plazmatévét. *Nagy* és *Középső* remek rajzainak gyönyörű hátteret biztosított volna, vizes bázisú ragasztóval gyakran és könnyen cserélhetőek is lennének a képek. Megunom, kicsit lemosom, kicserélem, ennyi. De mivel soha nem is gondoltuk komolyan, nagy viccesen a gazdasági válságra foghattuk, hogy nem kérünk plazmatévét.

Helyette viszont már jó előre nekikészültünk, és egész adventben süttünk. Tudtuk, idén nem a bőségről szól az ünnep, termeljünk hát valami sajátot, valami olyat, amelyet csak mi tudunk: ormótlan mintázott, de saját készítésű mézeskalácsot,

besüppedt, de *Nagy* által díszített habcsókot, görbe szelű, de *Középső* kezeivel szagatott diós kekszet. Varrtunk a *Hosszúcsövűnek* nyeslett lábú fenyőfácskát, készítettünk a nagyszülőknek vasalható gyöngyöcskékből rikító színű dísz. A kereskedelem jobbat árul, de nem ilyen ormótlant, besüppedtet, görbe szelűt, nyeslett lábút, rikítót. Ezeket mind mi találtuk ki!

És nem vettem karácsonyi „Best of...” zenei válogatást sem. *Nagy* csillogó szemmel (a csillagszóró meg is irigyelte!), boldog mosollyal az arcán énekelte a *Kiskarácsonyt*, és ez szebb volt minden konzervzenénél. *Kicsi* is lalalázott már a Szentfélekről (ő így nevezi).

Aztán leültünk játszani, játszani, játszani, és először éreztem, hogy karácsonyt nem letudni, hanem megélni kell. Mekkora szerencse, hogy az ünnepünk kereskedelmi szempontból egy nagy nulla volt! Nem görcsöltem a boltokban hosszú listámmal, hogy nem hagyok-e ki valakit, elég lesz-e a pénzem, be tudom-e gyönyörűen csomagolni. Nem. Szép lassan öltöztettük ünnepelőbe a szívünket, és mindennap félretettünk valamit, ami ránk emlé-

ketet: egy rajzot, egy kézimunkát, valami finomságot...

És itt van a média is. Meddig lehet az embereket fogyasztásra bírni, költségre buzdítani? Meddig lehet fokozni a legeket, bömböltetni az erőszakos reklámokat? Elhatároztam, hogy a szilveszterem minden idők legjelentéktelenebb szilvesztere lesz. Nem hallgattam harsogó rádiót, nem néztem csillogó-villogó táncos műsorokat, nem nevettem ordenáré vicceken. Nem. *Apával* meghallgattuk a *Himnusz*t, koccintottunk a pezsgővel, játszottunk a karácsonyi játékokkal, és egy mókás DVD megnézése után aludni tértünk. Nem volt semmi leg..., csak egy örömteli este, mert saját tempónkban élhettünk. Semmi elvárás, megfelelés, csak mi ketten.

Szép karácsonyunk volt, az egyik leggazdagabb. Családi körben eltöltött, szeretettel átfont ünnep, amelyet nem a kereskedelem vezetett, nem az anyagiak határoztak meg, hanem az Úristen végtelen kegyelme. Átölelt bennünket határtalan szeretetével.

■ – MAMASZEK –

Isten ígéjének lesz konjunktúrája 2010-ben is!

A kegyelem vészkiáratáról és a Szentháromság mentőcsapatáról

► **Nemcsak a válságoknak van konjunktúrájuk, hanem Isten ígéjének is. Sőt: minél inkább nő a válság, annál inkább érezzük szükségét a váltásnak, s ennek valós esélye van, mert van Valaki, aki ezt megadja nekünk és a világnak...**

2009-ben konjunktúrája, fellendülése volt a válságoknak: pénzügyi válság, gazdasági válság, értékválság, intézmények válsága, bankok válsága, politikai válság, természeti katasztrófák – mi minden gyötörte a világot, és maradt mögöttünk a múlt évben!? Az újságok, egyéb médiumok teleszennyezték a légkört a válság legkülönbözőbb valós és álháirival, személyes tragédiákról, gyilkosságokról, etnikai feszültségekről szoltak kis hazánkban, visszaélésekről, korrupcióról, százmillióes végkielégítések felháborító híreiről...

És e zürzavaros, majdhogynem diabolikus szétszórtságot mutató nagy válság közepette állandóan hangzott a szelíd, halk szó, üzenet, azé, aki nem akart és nem akar sötétségben, vakok vezette világtalanok antivilágában hagyni minket. De ki hallgatott óréa, az ő jó hírére?

Ő ismét szól most, 2010 kezdetén is. Üzenete ez: „*Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem.*” (Jn 14,1) Az Úr Jézus ígéjének fényében szabadító és reménykeltő felismerés, hogy a válságban is van valami jó: felébresztheti az égő vágyat a váltás után. Személyes életünk, egészségünk, kapcsolataink krízishelyzetében, nemzünk korábban alig tapasztalt bizalmi válságában, a „mindenki mindenki ellen” belmagyar, hadüzenet nél-

küli háborújának már nemzetpusztító mélységeiben egyszer csak elérünk egy pontot, amikor így kiáltunk fel: Nincs tovább! Így nem lehet tovább! És keressük a változás lehetőségét, a kiutat, a körkörös válságmozgásból az előre és felfelé vezető ösvényt magán- és közéletben egyaránt.

Ennek az útja pedig nem lehet más Isten Kárpát-medencei népei számára sem, mint a Krisztus-követés, a megtérés őhozzá s aztán a hit általi szabadítás, kimenet, exodus a megalázó élethelyzetek hinárjából, az egyéni és nemzeti „lefelé transzcendálásból”, az örvények felé húzó negatív önmeghaladásból.

A mélységben azonban mindig ott rejtőzik az újakezdés lehetősége, amely többé nem katasztrófa, hanem megújuláshoz, felvirágzáshoz vezet. Ez a kegyelem vészkiárat! A tékozló fiúnak, a tékozló közéletnek, a tékozló nemzetnek, a tékozló családoknak van visszaút az atyai házhoz, a prosperáláshoz, az emelkedéshez! De ehhez isteni kegyelem, külső túlerő kell, a Szentháromság mentőcsapata.

Ez az elérhető jövőbe vezető első lépés, az ő és a mi egyszerre lépésünk az igazi esély a diabolikus múlt erők és a titokban vagy nyíltan megszótt politikai és egyéni rabháló szorításából az igazi szabadságra, amelyet a zsoltáros Dávid így fogalmazott meg évezredekkel ezelőtt, 2010-re is érvényesen: „*Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy; a te vessződ és botod, azok vigasztalnak engem.*” (Zsolt 23,4; Károli-fordítás)

És közben ne felejtjük el a nemzeti megvetés, megbecstelenség minden mocskát jézusi türelemmel és alázattal elhordozó mártír

teológus, *Bonhoeffer* intését sem: „Isten nem a mi kívánságainkat, hanem az ő ígéreteit fogja beteljesíteni.” Aki az ő ígéreteit hívó, imádságos szívvel keresi, az nem csalódik folyton-folyvást sem öbenne, sem másokban, sem a sokat átkozott „körülmenyekben”! Mert nem ezek határozzák meg, determinálják vastörvénnyel többé őt, hanem Isten szívünkkel és vágyainknál érettünk hatalmasabb és igaz ígéretei, amelyekbe kapaszkodva nem félünk még a halál árnyékában és az ellenséges erők között sem.

Az angol író szavaival: Ha viharok kell is átkelned, folytatd utadat felemelt fővel, és ne félj a sötétségtől. A vihar elültével kiderül majd fölötted ragyogóan az égbolt. Menj hát tovább, meg ne torpanj a zúgó szélben, a szembevágó szakadó esőben! Menj tovább, ha úgy tűnik, álmaid a semmibe vesznek, menj tovább, menj tovább, értsd meg, menj tovább, reménnyel a szívedben! Csak meg ne állj! S útközben ráébredsz majd, hogy nem egyedül járod utadat. Menj tovább a szívedben ki nem hunyó reménnyel, s rájössz, nem egyedül járod utadat, mert Valaki előtted jár, s te mehatsz utána – ez a legnagyobb, megtartó csoda velünk lesz 2010-ben is!

Ő a kivezető út, ő a válságok fölött győzedelmes Úr, aki előttünk jár, mellettünk áll, felemel, s meg hozza a hétköznapi válság áldott pillanatait az új esztendőben is. Így eljuthatunk személyes és közösségi válságok közepette is megváltó szabadítása igaz, megtapasztalható konjunktúrájához, s egyszer talán a válságok vidravasa is lehullhat a lelkünkéről és nemzetünkről... Csak menj, csak menjünk tovább övele!

■ DR. BÉKEFY LAJOS

Az imádkozás nehézségei

Szenved-e valaki köztetek? Imádkozzék. Öröme van-e valakinek? Dicsőretet énekeljen. (...) És a hitből való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti őt. És ha bünt követett is el, megbocsáttatik neki. Valljátok meg bűneiteket egymásnak, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaznak buzgósságos könyörgése. (Jak 5,13.15–16; Károli-fordítás)

Sokat vétkeztem mennyei Atyám ellen, mióta megtértem, és gondot okoztam neki az évek folyamán, hogy közösségben élek vele. De a legnagyobb vétkem, amelyet megtérem óta elkövettem, és amellyel a legnagyobb szomorúságot okoztam az Úrnak, az imádkozás elhanyagolása volt, mert ez a hanyagságom az oka többi bűneimnek és mulasztásaimnak. Az imádkozásra való számtalan alkalom, amelyeket nem használtam ki, a sok imameghallgatás, amelyeket Isten nekem szánt, ha imádkoztam volna, annál erősebben vádolnak, minél jobban betekintetek az imádság szent világába.

„Miért sikerül legtöbbünknek olyan rosszul az imádkozás?” – ez a kérdés foglalkoztat, mióta Isten kegyelméből imádkozni kezdtem. És azt gondolom, minden további vita nélkül mindenki elismeri, hogy az imádkozás nehéz dolog számunkra, és ez a nehézség magában az imádság teljesítésében rejlik. Fáraosztónak találjuk.

A természeti ember vágyódhat ugyan az imádkozás után, különösen amikor szükségben vagy éppen valóságos hangulatban van, de rendsze-

res és naponkénti imádkozásra nem tudja rászánni magát. Számtalan okot sorol fel, hogy miért nem imádkozik olyan gyakran... A természeti ember terhesnek érzi az imádkozást, amelyet a legtöbben ezért el is hagynak. Mások magukra veszik, és mindennap imádkoznak egy keveset, de nehéz követelménynek érzik... Hogy a természeti ember így gondolkodik az imádságról, ez nem lep meg minket. De azon nagyon csodálkozunk, hogy a hívó keresztyének között is annyira elterjedt ez a nézet...

Hamarosan áldatlan jelei mutatkoznak az elhanyagolt imádkozásnak. Mindinkább világias gondolkodásunk egyre jobban elidegenít Istentől, és mindig kevesebb beszélnivalónk van vele.

Az ellentmondás szelleme fejlődik ki bennünk, amely mindinkább talál kifogást és mentésért arra, hogy elhanyagoljuk az imádkozást. Belső életünk elerőtlenedik, megbénul. Nem érzünk már olyan égető fájdalmat a bűneink miatt, mint előzőleg, mivel nem valljuk be azokat őszintén Isten előtt. Ennek következménye, hogy látásunk elhomályosodik, s már nem tudunk világosan különbséget tenni, hogy mi bűn és mi nem. Az ember küzd ugyan a bűn ellen, de csak abban az értelemben, mint a világ fia; ez azt jelenti, hogy csak azokat a bűnöket kerüli, melyeknek veszélyes következményeik vannak!

■ OLAF HALLESBY

Olaf Hallesby: Az imádságról. Primo Kiadó, 1992. (Az imádkozás nehézségei című fejezetből)

HETI ÚTRAVALÓ

„...a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg” (Jn 1,17)

A vízkereszt ünnepe utáni második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi Isten akaratát hirdetik, amely számunkra Jézus Krisztusban látható; ő világossággal jött el a világra, és életet hozott az embereknek. „Ha te meg nem tartasz, Uram Isten, hiába vigyáznak a mi szemeink.” (GyLK 761) „Jézus Krisztus a láthatatlan Isten képe: minden őáltala és őerte teremtett, és őbenne áll fenn minden.” (Kol 1,15–17; LK) Pál a képmutatás nélküli testvéri szeretet néhány jelét tárja elénk: „*A szentekkel vallaljatok közösséget szükségükben, gyakoroljátok a vendégszeretetet.*” „*Örüljétek az örülőkkel...*” (Róm 12,13.15a) Az Úrért végzett szolgálatunk ne lankadjon meg, mert ezek megvalósulását látjuk egy menyegzőn, ahol Jézus borra változtatta át a vizet: „*Ezt tette első jelként a galileai Kánában, így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne.*” (Jn 2,11) Luther szerint: „A víz jó borra változtatása azt jelenti, hogy Jézus a törvény értelmét megédesítette. A törvény Krisztust követeli, és hozzá utal, hogy kegyelme a hitben újjászüljön, s igazi jó cselekedetek végzésére képesítsen.” Ő azért jött, hogy betöltse a törvényt, a próféták tanítását, amelyet a szeretet kettős, nagy parancsolatában foglalt össze (lásd Mt 22,37–40). Mózes a törvény megtartására intette népet, emlékeztette őket, hogy a Hórében a tűz közepéből Isten szólt hozzájuk: „*Kijelentette nektek szövetségét, amikor megparancsolta, hogy tartsátok meg a tíz igét, és felírta azokat két kőtáblára.*” (5Móz 4,13) Szenteld meg az ünnepnapot (lásd 2Móz 20,8)! Tanítványai mégis kalászatokat tépdestek ezen a napon, mert megéheztek, s ez aratás! Am Jézus törvényértelmezése szerint: „*A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért; tehát az Emberfia ura a szombatnak is.*” (Mk 2,27–28) Ugyanakkor szerinte a törvény érvényessége örökkévaló, mert „*hamarabb elműlik az ég és a föld, mint hogy a törvényből egyetlen vessző is elveszne.*” (Lk 16,17) Isten ígéjének számunkra már két formája van: a Szentírás – törvény s evangélium. Az első apostoli gyűlés a zsidókból és a pogányokból lett keresztyének számára egyaránt ezt a határozatot hozta: „...tartózkodjatok a bálványáldozati hústól, a vértől, a megfulladt állattól és a paráznaságtól.” (ApCsel 15,29) Mivel még nem jött el az ő ideje, az Úr Jézus titokban ment fel Jeruzsálembe, a lomb-sátorünnepre. S a nép sem mert nyilvánosan beszélni róla, csak suttogták, hogy jó; mások szerint viszont: „*Nem az, sőt félrevezeti a népet.*” (Jn 7,12) A Messiás személye máig megosztja az embereket. A tizenkettő hitte és tudta, hogy ő az Istennek Szentje, és örök élet beszéde van nála (lásd Jn 6,68–69). És mi mit tudunk és hiszünk róla? Az Isten embere halála előtt így vallott az Úrról: „*Mennyire szereti népet!* (...) *Az Úr lett Jesurún királya.*” (5Móz 33,3.5) Mózes a törvényt közvetítette nekik – Jézus maga lett Isten örömhíre! „Te örök evangéliom, / Te légy vezérem utamon!” (EÉ 287,4)

■ GARAI ANDRÁS

„Örökbefogadás” boglári módra

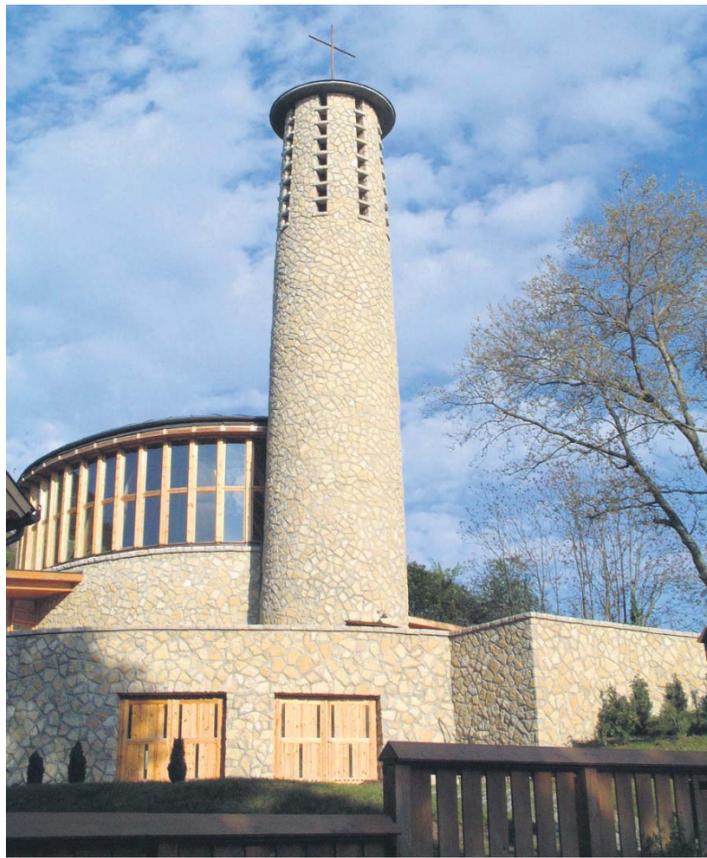
► „Fogadj örökbe a balatonboglári evangélikus templomot egy hónapra!” – olvashattuk a www.evangelikus.hu honlap nyitóoldalán. A felhívás részleteiről **Czöndör István** gyülekezeti munkatársat (képünkön) kérdeztük.

– Tavaly szeptember elején kerültem Boglára; még az ismerkedés, ezzel együtt pedig a gyülekezetépítés időszakát éljük. Az őszi nagytakarításra készülve partvissal-vödörrel álltam ki a gyülekezet elé, és buzdítottam őket arra, hogy – mintegy „csapatépítő tréningként” – együtt seperjük ki, mossuk tisztára a templomot. Az „örökbefogadási akció” gondolata akkor fogalmazódott meg bennem, amikor rádöbentem, hogy még nincs jól bevált gyakorlata annak, hogy melyik vasárnap ki díszíti fel az oltárt és gyűjtja meg rajta a gyertyákat.

– Pontosan mit tartalmaz a felhívás?

– Az örökbefogadó vállalja, hogy egy hónapon keresztül minden vasárnap és ünnepnap gondoskodik arról, hogy legyen virág az oltáron, emellett pedig legalább egyszer a templomot is kitakarítja. „Cserébe” a hirdetések között megköszönjük szolgáltatást, a neve felkerül az úgynevezett „keresztiszülők falára”, a gyülekezeti újságban is beszámolunk a támogatásáról, és ha esetleg egyébként nem a mi egyházközségünkhöz tartozik, akkor tiszteletbeli gyülekezeti tagunkká fogadjuk.

Szeretnénk megszólítani azokat is, akik ugyan már nem itt élnek, de Bogláról és környékéről származnak, és szívükön viselik a gyülekezet és a templom sorsát. Ők pénzadománnyal „válthatják ki” az oltárdíszítés és a templomtakarítás szolgálatát.

– Mik a visszajelzések, az eddigi tapasztalatok?

– Az első meghirdetés után rögtön egészen ez év februárjáig „elfogytak” a hónapok. A feladatot vállalók nagyon várták-várják már, hogy rájuk kerüljön a sor.

Azt szeretném, ha mindenki megtalálná a saját szolgálati helyét a gyülekezetben belül, és tisztában lenne azzal, mi az, amivel hozzá tud járulni egy-egy alkalom megrendezéséhez, és egyáltalán az egyházközség működéséhez, gyarapodásához. A felelősségvállaláson keresztül pedig a közösséghez tartozását és a számotartottságát is megélné...

■ V. J.

Munkacsoportok alakultak a soltvadkerti evangélikus presbitériumban

Öt munkacsoport létrehozásáról döntött a soltvadkerti evangélikus presbitérium. **Péczka Ferenc**, a gyülekezet felügyelője szerint szükség van a megújulásra, mivel az énközpontú gondolkodás hatására az emberek kevésbé nyitottak a közösségi rendezvények iránt. Az öt, egyenként hét-tizenkét főből álló munkacsoport megalakításának az a célja, hogy a hívők és az egyház kapcsolata aktívabbá váljon.

A **diakóniacsoport** az idős, beteg gyülekezeti tagokkal való kapcsolattartásban nyújt segítséget. Nyilván tartják és felkeresik azokat a családokat, ahol hosszan tartó betegség vagy öregség miatt nehézkessé vált a mindennapi élet, valamint az esetleges úrvacsoraigényt is továbbítják a lelkésznek.

A **karbantartó** csoport feladata az egyházi ingatlanok állapotának figyelemmel kísérése, a szükséges felújítási vagy karbantartási munkák megszervezése. Az új épület megvásárlásával kapcsolatos teendők lebonyolítása szintén az ő hatáskörükbe tartozik.

A **jubileumcsoport** nyilvántartja a gyülekezetben belüli kerek évfordulókat (elsősorban konfirmálások, házasságkötések, a gyülekezet történelmének meghatározó dátumai), továbbá megszervezi az ezekhez kapcsolódó megemlékezéseket. A korábbi lelkészek, tanítók sírjának gondozását is ők végzik.

A **médiacsoport** feladata a gyülekezetet érintő információk továbbítása a mai kor kommunikációs eszközeinek a felhasználásával. A saját internetes honlap és a **Gyülekezeti Hírmondó** modern és hatékony híraramlást tesz lehetővé a hívők és az egyház között.

FOTÓ: VASTAG GERGELY

A **rendezvényszervező** csoport azért jött létre, hogy a már meglévő, hagyományos rendezvényeken túl új programokkal gazdagítsa a soltvadkerti evangélikus közösség életét, valamint a testvérgyülekezetel való kapcsolattartásról is ők gondoskodnak.

Eddig nem volt ilyen szervezeti felosztás a presbitériumon belül, így ez a lépés komoly változásokat hozhat a gyülekezet életében. Péczka Ferenc úgy látja, hogy már most kézzelfogható eredményei vannak az átszervezésnek, mivel a nagy létszámú presbitérium a kisebb, szakosodott és jobban mobilizálható szervezetein keresztül sokkal hatékonyabban képes ellátni a feladatait.

■ – VASTAG –

Aligha akad művészetkedvelő széles e hazában, aki ne ismerné a gödöllői királyi kastélyt, akár látogatóként a helyszínen csodálta meg, akár könyvben, netán filmen látta, hiszen az épületegyüttes a barokk építészet tanulmányozásának egyik kiváló forrása. Szemet gyönyörködtető sétára csábít a – hatalmas parkkal bíró – királyi lak.

A zseniális **Bach** mester talán éppen lelkes komponálta legújabb kantátáját Lipcsében – az 1730-as évek második felében –, amikor korának egyik emblemikus alakja, **Mária Terézia** császárnő bizalmasa, **gróf Grassalkovich Antal** magyar főnemes megbízást adott egy jó nevű salzburgi építésznek: készítsen egy pompás épületet a monarchia egyik távoli zugában, Pesthez közeli, mezővárosi birtokán.

Az elkövetkező századok a kastély életében sem múltak el nyomtalanul. Bővítések, átalakítások, építések, bontások követik egymást, a korszerűség és a tulajdonos pénztárcájának vastagsága és ízlése szerint. 1867-től azonban – országgyűlési határozat alapján – a koronajavak állományába kerül, és a mindenkor uralkodó rezidenciájává válik. Előbb a Habsburg-dinasztia tagjait fogadta, majd **Horthy** kormányzó számára rendezték be.

Nemcsak a pompás termek, a hatalmas park, a szép és csendes környezet, de a magyarsághoz húzó szíve is oka lehetett annak, hogy **I. Ferenc József** neje, **Erzsébet** királyné, a népszerű **Sisi** is szívesen időzött itt, akit mindig különös szeretettel fogadtak – tartja a hagyomány.

KIRÁNDULÓ GYÜLEKEZETEK FIGYELMÉBE

Séta a barokk jegyében

A gödöllői Grassalkovich-kastély

A második világháború is nyomot hagyott az épületen, még jóval a harcok befejezése után is heves csatákról és vandál katonákról árulkodtak a sokat látott falak. Később szociális otthont és szükséglakásokat alakítottak ki az elmúlt rendszer művészetek iránt kevésbé fogékony, ám befolyásos korifeusai, de volt a kastély egyetem és gyári telephely is.

A jelenlegi kiállítás keretében főként a királyi család által használt helyiségeket járhatjuk végig. A szobákban korhű berendezés látható, sőt néhányban használati, ruházati tárgyakat is kiállítottak. Pont olyanokat, amilyenekben gazdáik koptatták a köveket. Sisinek, a királynénak külön kiállítási részt is szenteltek. Néhány személyes tárgyát, korabeli képeket és a sok helyen látható fehér mellszobrákat állították ki.

A falakon függő festmények néha mosolyt csálnak egy-egy látogató arcára. Az idealizált arc- és emberalak-ábrázolás ma már talán kissé szokatlan, avítnak tűnik.

A népszerű királyné alakját megidéző, sok látogatót vonzó résszel átellenben lévő traktusban régi, művészi igényességgel rajzolt térképek kaptak helyet. Mellettük egy „titokról” lebbentik fel a fátylat, amely kiállításon ritkán látható: a nyitott aj-

tón abba a falba süllyesztett kis helyiségbe lehet bekukkantani, ahová maga a király öfelsége is saját felséges lábain közlekedett... A szomszédos fegyverszobában egykori kézitűsák, várostromok és párbajok gyilkos

A SZERZŐ FELVÉTELE

eszközei borítják a falakat, és sorjázanak a vitrinekben. Nem messze innen a kastélyhoz épített templom karzatára sétálhatunk ki, és üvegablakon át lenézhetünk a kedves, bensőséges – felújítását már bizonyára régóta nagyon váró – templombelsőre.

Az egész épület miliójében keveredik a régi és a modern. Az impozáns, robusztus márványlépcső aljában kedves jegyzető néni áll csinos egyenruhában, és mosolyogva kéri a belépőt. Az üvegeportál mögötti aján-

di programokat s különböző kiállításokat is – ahogy ez egy pezsgő életet élő kulturális centrumhoz illik. Igaz, az egykori cserkésztalálkozó helyszíne, a hatalmas park átalakítását áll. Az emeleti ablakokból kikacsintókra vasszörnyekként merednek rá a földmunkagépek. A pálmaház viszont látogatható, a lezárás miatt most azonban körbe kell menni, mert csak kívülről, a szomszédos mellékutcából lehet megközelíteni. A múzeumegyüttes felújítása jelenleg is folyik, így időről időre újabb területeket nyitnak meg, adnak át a nagyközönségnek. A látogatók pedig szakadatlanul jönnek, amolyan igazi turista-zarándokhely lett a gödöllői kastély. Legtöbbször német beszédet hallani, de – a parkoló buszok országjelzése alapján úgy tűnik – más nációk utazói is szívesen és szép számmal megfordulnak a falak között. Érdemes néhány évenként visszatérni. Megnézni a frissen átadott részeket, a folyamatosan szépülő, rendezett környezetet. A barokk pompája és vidámsága örömmel tölti el a látogatót, kellemes, könnyed sétát, merengést ígér időseknek, fiatalnak egyaránt. S noha nem legjelesebb nemzeti hőseinkről vallanak itt a kövek, tagadhatatlanul népünk történelmének egy darabjával, évezredes múltunk egy igen jelentős időszakának részleteivel ismerkedhetünk meg alaposabban. Kiváltképp, ha látogatásunkat a szezon utánra, kevésbé mozgalmas időszakra időzítjük.

■ GYARMATI GÁBOR

Túrmezei Erzsébet Amerikában

Kedves Olvasó, nincs a címben semmi tévedés, csak hadd írjunk meg szépen sorjában mindent!

Történt, hogy az elmúlt év decemberében levelet kaptunk az Egyesült Államokból. A feladó az Amerikai Református Egyházhoz kötődő Faith Alive Christian Resources, melynek székhelye Kalamazoo, Michigan állam délnyugati részének legnagyobb városa. Az említett levélben pedig a Fébé Evangélikus Diako-

magyar, méghozzá a szintén evangélikus *Szokolay Sándor!*

A kötet, amely Amerikában 2010 júniusában fog megjelenni *Global Songs for Worship* címmel, Istent dicsőítő énekeket tartalmaz a világ minden tájáról (a *Faith Alive* honlapján egyébként már megrendelhető). Természetesen, mint Túrmezei Erzsébet jogutóda, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület választmánya a decemberi ülésén örömmel adta hozzájárulását.

Global Hymnal
11/4/2009; 1:09 PM
Page 1

Jesus Christ Our Living Lord

♩ = 76
Capo 3 (D)
F

(Em) (D) (A) (D)
Gm F C F

1 Je - sus Christ, our liv - ing Lord, we be - lieve you
2 In the humbl - est things we do we'll ac - count our -
3 Food e - nough that all may feed, grace e - nough for
4 Lord in all we do to - day let our lives pre -

(G) (Bm) (A) (F#m) (Bm)
B Dm C Am Dm

keep your word. What - ev - er may be - fall us, stretch or
selves to you; mak - ing your love our mea - sure, truth, and
each one's need. Even as we praise you, sing - ing you come,
pare your way. May peace and love be - friend us and de -

(Em) (F#) (G) (F#m/A) (G/B) (Em) (A7) (D)
Gm A B# Am/C B#D Gm C7 F

nisszaegyesületet mint *Túrmezei Erzsébet* diakonissza főnök asszony, költőnő jogutódját keresték meg. Ugyanis ez évben szeretnének kiadni egy gyűjteményes kötetet, amelyben Túrmezei Erzsébet egy énekét is szerepeltetnék – angol fordításban.

Ez az ének a 398. szám alatt található *Evangelikus énekeskönyvünk* 488. oldalán. Első verse így szól: „Jézus Krisztus, Mesterünk, / Mint ígérted, légy velünk! / Bárhová hív a munka, / Adj áldást, áldást utunkra!” Külön öröm, hogy a zeneszerző is

Nos, a 21. század első évtizedének végén így kerül Túrmezei Erzsébet Amerikába, és öregbíti a magyar evangélikusság, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület és a Magyarországi Evangélikus Egyház jó hírét. Mi is lenne alkalmasabb most, befejezésül Isten dicséretére, mint a szóban forgó ének 2. verse: „Kevesen is hűséget, / Szolgálatra készséget, / Új erőt te adj nekünk, / Hadd áldjon, áldjon életünk!”

■ VEPERDI ZOLTÁN,
a Fébé igazgató lelkése

Istentiszteleti rend • 2010. január 17.

Vízkereszt ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Róm 12,6–16; 2Móz 33,17b–23. Alapige: Mt 5,17–19. Énekek: 336., 437.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; de. 10. (német, családi) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Húvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztójanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (összegyülekezés napja) Donáth László; du. 2. Rác András festőművész tárlatának megnyitóját; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Smidélus Gábor; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter és dr. Kránitz Mihály; du. 6. (ökumenikus imahét megnyitóját); VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Haller u. 19–21., I. em. de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkőczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. (vespera) dr. Joób Máté; XI., Németszőlgyi út 138. de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Joób Máté; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kertész Géza; Zuglói, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhegy, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Ponicás Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; Rákosszabab, XVII., Péceli út 146. de. 9. Grendorf Péter; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Grendorf Péter; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112. du. 4. Győri János Sámuelné; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Megkezdődött a 2010-es Melanchthon-év

► A 2009-es Kálvin emlékévet rögvest követi a 2010-es Melanchthon-év, melynek során Németország nagy tanítójára, Luther legközelebbi munkatársára, „Germánia világosságára” emlékeznek hazájában és világszerte. Kálvin is ismerte Melanchthont, sőt elmélyült, igaz barátság is kialakult közöttük.

Philipp Melanchthon (eredeti nevén: *Philipp Schwarzerdt*) Brettenben (Pfalz) született 1497. február 17-én, és Wittenbergben 1560. április 19-én, tehát négyszázötven éve hunyt el.

Német teológus, reformátor, Luther munkatársa volt. Eredeti nevét görög fordításban használta. Heidelbergben és Tübingenben tanult. 1518-ban a görög nyelv és irodalom tanára lett Wittenbergben. Itt csatlakozott Luther reformációjához, kristálytisza gondolkodást és világos kifejezési módot adott Luther eszméinek, exegetikai alaposágával és szelíd kritikájával segítette a nagy mestert.

„Németország fénye és tanítója”

Melanchthon 1521-ben adta ki *Loci Communes Rerum Theologicarum* című művét, amely az első nagy protestáns munka a dogmatikai teológia területén s mely a szerző életében több mint ötven (!) kiadásban jelent meg. Az *Ágostai hitvallás* készítése során (1530) rendkívül fontos szolgálatot tett. 1541-ben Wormsba, majd csakhamar Regensburgba ment, hogy az ottani értekezésen, kollokviumon védje a protestantizmus érdekeit.

Luther halála után néhányak bizalma megingott benne, úgy – a békeség kedvéért – a római katolikusoknak tett engedményei miatt, mint az úrvacsorai tanban a kálvini irányhoz való közeledéséért. Élete végéig folytonos teológiai vitákba bonyolódott, amelyek rendkívül bántották békés lelkületét.

Kora ugyanakkor nagyra becsülte, a „Praeceptor Germaniae” (Germánia tanára) jelzőt adományozták neki. Európa minden részéből özönlöttek hozzá a hallgatók. Írt egy görög és egy latin grammatikát, kommentárokat adott ki több klasszikus íróról, a *Septuagintáról*, bibliai könyvekről, írt erkölcsi témájú műveket; szerkesztett hivatalos okmányokat, nyilatkozatokat, értekezéseket, válasziratokat; széles körű levelezést folytatott barátaival és kora vezetőivel. Összes műveit *Karl Gottlieb Bretschneider* adta ki *Corpus Reformatorum* című nagy munkájában (huszonnolc kötet 1834–1860 között).

„Korunkban nem akad más könyv, amely ekkora örömet szerzett...”

Kálvin már ismerte Melanchthon fő művét, a *Loci Communest*, amikor a frankfurti birodalmi gyűlésen 1539-ben személyesen megismerte a szerzőt.

A két reformátor, a francia és a német géniusz később is találkozott egymással a wormsi és a regensburgi vallási kollokviumon. Életük végéig leveleztek egymással. Kiváltképpen az úrvacsorakérdésben egyezett véleményük. Kálvin valószínűleg 1540. november 8-án aláírta Wormsban az evangélikus *Ágostai hitvallás* egyik változatát, a *Confessio Augustana variatát*. 1539. október 18-án Kálvin Strassburgból levelet ír a bázeli lelkeseknek, *Simon Gryneusnak*. Ebben így jellemzi Melanchthont: „Rendkívüli tudásának, szorgalmának és odafigyelésének megfelelően, amely őt munkájában jellemzi, nagyon nagy világosságot hozott az írásmagyarázat területére is.”

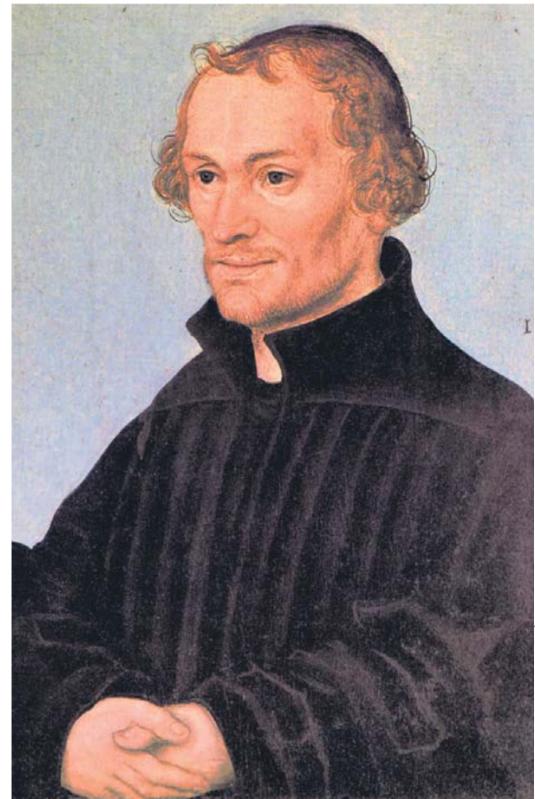
Kálvin tizenhárom hosszabb levelet írt Wittenbergbe Németország praeceptorának, ezek némelyike valóságos teológiai esszé, miniértekezés. Másokhoz írt leveleiben nyolcvannégy alkalommal említette a wittenbergi reformátor és humanista, Philipp Melanchthon nevét.

Kálvin nagyrabecsülése igen mély szimpátiából fakadt. 1544. április 21-én Gastföhl Wittenbergbe küldött levelében így írt Melanchthonnak: „Élj jól, kitűnő férfiú, Krisztusnak leghűségesebb szolgája és nagyra becsült barátom. Az Úr vezessen Téged továbbra is az Ó Lelkével, és őrizzen meg Téged még sokáig egyháza javára és a mi javunkra.” Ugyanebben a levelében ezt is írta: „Üdvözzölj dr. Martinust” (Luther latin keresztnéve), és hozzátette: „Olvastam Dániel könyvéhez írt kommentárod. Bizony mondom Neked, a mi korunkban nem akad más könyv, amely ekkora örömet szerzett volna nekem, mint ez.”

A szelíd bölcsességben élő Melanchthont Kálvin többször energikusan kérte az erőteljesebb fellépésre, kivált az úrvacsoratanal kapcsolatos téves nézetekkel és „teátrális színészkedéssel” szemben. Ezt 1555. augusztus 23-án kelt levelében jegyezte meg.

Az örök barátság

Kálvin Melanchthon iránti szeretetének, szívből fakadó tiszteletének és baráti értékelésének a mélységét mi sem bizonyítja ékeesebben, mint az a néhány sor, amelyet az 1560. április 19-én elhunyt nagy tanító személyéről írt egy

LUCAS CRANACH FESTIMENYE

1561-ben megjelent úrvacsorai iratában. A szöveget először *Eberhard Busch* professzor, Kálvin életének egyik legismertebb mai kutatója adta közre fordításban.

Egy részlete így hangzik: „Ó, Melanchthon Fülöp! Hozzád szólok, mi több, kiáltok most, aki már Istennél élsz, s várom azt a pillanatot, amikor a lelki megnyugvásban Veled együtt lehetek. Százszor is elismételted, amikor a munka fáradalmi után és támadásoktól kimerülten fejedet barátságosan vállamra hajtottad: »Ó, bárcsak itt halnék meg, a Te vállaidon!« Azután én ezerszer is azt kívántam, hogy bár végre ismét együtt lehessünk – örökre.”

Milyen szép megfogalmazás ez a sokak által ridegnek, érzéketlennek, túl intellektuálisnak tartott Kálvintól, akinek szíve és értelme, intellektusa is képes volt ilyen magasztos, meleg izzásra! Ehhez persze egy Melanchthon Fülöp is kellett...

■ DR. BÉKEFY LAJOS

2010-ben a brettini Európai Melanchthon Akadémia és a német protestáns egyházak is nagyszabású megemlékezéseket tartanak „Germánia világossága” (*lumen Germaniae*), *Philipp Melanchthon* emlékére és tiszteletére.

A Melanchthon brettini szülőházában 2004-ben megalapított Európai Melanchthon Akadémia feladatai közé tartozik, hogy a szülőházat és a szülővárost nemzetközi tudományos és kultúrpolitikai találkozóhelyé emelje. A nemzetközi kuratóriumban megtalálhatók a német egyetemek, ökumenikus intézetek, a baden-württembergi parlament, az ENSZ és a város képviselői. Az akadémia elősegíti a reformátor és humanista Philipp Melanchthon egyetemes jelentőségének történeti-kritikai feldolgozását, dokumentálását, publikálását, illetve a reformáció mellett a politikai életre, az erkölcsre, a nemzeti oktatásügyre kifejtett hatásának vizsgálatát, a felekezeti és a vallásközi párbeszéd szempontjából.

Az akadémia által szervezett több mint negyven országos és nemzetközi Melanchthon-konferencia-sorozat, megszámlálhatatlan kiállítás, kollokviumot – megragadó és elkötelező módon – az az előadás nyitotta meg január 13-án a karlsruhei Roncalli Fórum keretében, a katolikus kultúrközpontban, amelynek témája: „Úton az egység felé – az ökumenikus Kálvin”. Előadójának a holland református teológust, dr. *Herman Selderhuist* hívták.

Amiként ezt az előadást, úgy az egész évi gazdag programot is – a brettini Melanchthon Akadémiával együtt – a karlsruhei Roncalli Fórum és a strasbourgi Reformációkutató Intézet szervezi, koordinálja és bonyolítja le.

► PAX News

Zsebben hordott világ

Tavaly karácsony és szilveszter között kapta fel a sajtó azt a hírt, hogy az *Amazon.com* december 25-én – a cég történetében először – több elektronikus könyvet adott el, mint ahány nyomtatottat. A modern technikáért rajongók nem is mulasztották el megjövendölni a papír alapú kiadványok korának végét, de ez az információ jelenleg még csak arra jó, hogy a trendek alakulását lehessen kiolvasni belőle.

A dátumnak komoly jelentősége van: míg a karácsonyi ajándéknak szánt könyveket pár nappal december 25. előtt vásárolják meg, hogy az ünnepre a futár házhoz szállíthassa, addig karácsony napján főleg azok vettek könyvet, akiknek az angyal vagy a tlapó az *Amazon Kindle2* nevű elektronikuskönyv-olvasóját hozta ajándékba. Ők voltak azok, akik aznap kipróbálva a készüléket e-könyvet rendeltek. És bár pontos adatokat nem lehet tudni arról, hogy az *Amazon.com* hány *Kindle2-t* értékesített az elmúlt évben – milliós számokról van szó –, a karácsony napi eladások azt mutatják, hogy a könyvpiac komoly változásokkal néz szembe.

Ennél frissebb hír, hogy a *Google* bemutatta *Nexus One* nevű okostelefonját, így komoly riválist állítva az *Apple iPhone* nevű készülékének. Telefonnak nevezni ezeket a kis mé-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

retű eszközöket azonban kicsit anakronisztikus – akárcsak a gőzmozdonyok régies *vasparipa* elnevezése –, ugyanis bár telefonálni mindkettővel lehet, ezek valójában már alkalmazások futtatására kitalált kézi számítógépek. Legalábbis a felhasználók idejük nagyobb részében inkább a készülék zenelejátszóját, internetes böngészőjét vagy egyéb programjait használják. Az *iPhone* jelenleg futó reklámja nem is rejt véka alá, hogy jelenleg már százezer alkalmazás kapható vagy tölthető le hozzá ingyen, és minden bizonnyal a *Google* platformjára is hasonló sebességgel készülnek majd a fejlesztések.

És hogy még árnyaltabb legyen a kép: az *Amazon.com* is gyárt e-könyv-alkalmazást az *iPhone*-hoz, így a „telefon” lehet akár a saját magunkat kiszolgáló, mozgó könyvtár bódéja. És ezek még csak azok a lehetőségek, amelyek bele sem kerülhetnének egy jobb sci-fibe.

Az augmented reality, azaz a kiterjesztett valóság az okostelefonok ka-

merája által mutatott kép és a kijelzőre annak alapján kirajzolt információk összeolvastatása, amelyet a legjobban egy példán keresztül lehet bemutatni: az egyik nagy bútorgyártó alkalmazása egy nyilatkozat ábrázoló papírlap segítségével az üres lakás képe helyezve jeleníti meg a kiválasztott bútort, így mutatva meg, hogy miképpen is nézne ki a lakás berendezve. A bútorgyártáshoz pedig mindössze a papírlapot kell másik helyzetbe állítani.

Valószínűleg nincsen olyan piaci elemző, aki azt mondaná, hogy 2010 nem lesz a mobil technológiák éve. Az internet már most átalakulóban, és az egyre nagyobb képernyőkre történő optimalizálás mellett egyre inkább égető szükség lesz arra, hogy a mobil eszközök kis méretű kijelzőjére is alakítsák a megjelenést. Az érintőképernyő pedig igencsak behatóra, hogy mennyi és milyen információ kezelhető rajta kényelmesen. Ez persze valójában jó hír, hiszen a sikeres alkalmazások mind nagyon egyszerűek és könnyen használhatók.

Idén már több száz kötetes könyvtárral fogunk felszállni a villamosra, és akár azon zötyögve is gyarapíthatjuk pár újabb kötetet. Egész világot vághatunk már zsebre egy könnyed mozdulattal.

■ NAGY BENCE

Ararát 2009

► **Mi történt az elmúlt évben? Mit csináltunk jól? Mit csinálhatnánk jobban? Mit értünk el? Kiket sikerült megszólítanunk? Minden év vége jó alkalom arra, hogy számba vegyük addigi dolgainkat, s minden évközlést kiváló lehetőség arra, hogy újragondoljuk terveinket, és a megszerzett tapasztalatok alapján jobban valósítsuk meg őket. Így van ez a legtöbb ember és közösség életében, s így tett a Magyarországi Evangélikus Egyház egy éve megalakult Ararát teremtésvédelmi munkacsoportja is.**

Egy év sok új tapasztalattal ruházta fel az embert – különösen akkor, ha az első egy évről van szó. Számátalan új élménnyel gazdagodtunk, és rengeteg kérdést, gondolatot vetettek fel bennünk az elmúlt események. Nagyon sok biztatást, támogató észrevételt, ötletet kaptunk, melyeket ezúton is szeretnénk megköszönni. Külön köszönjük az építő kritikákat, melyek nagyon sokat segítettek azáltal, hogy olyan szempontokra hívták fel a figyelmünket, amelyeket magunk nem vettünk észre. A kezdeményezésünkhez fűzött hozzászólások azt jelzik számunkra, hogy egyházunkban a teremtésvédelem kérdése komolyan foglalkoztat sok embert.

2009-ben legfontosabb feladatunknak tartottuk az Egyházak Világtanácsa által is ajánlott *teremtésünnepe* meghirdetését és megvalósítását. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) szintén javasolta taggyűléseinek, hogy minden év szeptemberének utolsó vasárnapja és októberének első vasárnapja között kiemelten fordítsuk figyelmünket a teremtő Isten dicséretére és a teremtés ajándékaiért való hálaadásra.

Ennek az ünnepnek a megvalósításához, valamint konkrét, életmódbeli változtatások megtételéhez készítünk egy segédanyagot is, amelyet a MEÖT taggyűléseinek gyűlékezeteihez és intézményeihez juttattunk el.

Örömmel vettük azokat a visszajelzéseket, amelyek azt mutatták, hogy számos evangélikus gyülekezet és több iskola is megülte a teremtés ünnepét. Sok helyen a vasárnapi istentisztelet fő témája volt a teremtésvédelem kérdése; volt, ahol egy-egy bibliaóra vagy előadás keretében vették fel a témát, és olyan beszámolókat is kaptunk, amelyek arról szóltak, hogy egy-egy iskola diákjai hogyan dolgozták fel a kérdést valamilyen kreatív feladat keretében.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a legtöbb helyen ökumenikus keretek között valósult meg a teremtés ünnepe, ezzel is bizonyítva azt, hogy a teremtés védelméről való gondolkodás és az annak érdekében tett kisebb-nagyobb gyakorlati lépések nem választanak el egymástól, hanem éppen ellenkezőleg: segítenek felismerni a teremtett világ egységét s a teremtmények egymásra utaltságának tényét.

Nagy kíváncsiságnak örvendett a diákok körében meghirdetett plakát-

pályázatunk, melyre több mint száz-húsz pályamű érkezett be 8–18 éves fiataloktól.

A munkacsoport tagjai és további felkért vendégek több helyen is tartottak előadást, vitaindítój beszélgetést. A vélemények alapján ezek – csakúgy, mint az *Evangélikus Életben* kéthetente megjelenő *Ararát* rovat cikkei – sok emberben indítottak el új gondolatokat, többeket ösztönöztek döntések meghozatalára, melyeket remélhetőleg konkrét gyakorlati lépések követtek.

Csatlakozva a több mint másfél évtizede meghirdetett nemzetközi programhoz, egyházunkban is elindítottuk az *Agenda 21* elnevezésű programot. Ezen keresztül a gyülekezeti környezet- és teremtésvédelmi elkötelezettségét szeretnénk felmérni, s ösztönözni kívánjuk a közösségeket, hogy a 21. század kihívásaival és feladataival szembenézve konkrét lépéseket tegyenek a teremtés védelme érdekében.

Szeretettel várjuk továbbra is mindazon személyek vagy csoportok jelentkezését, akik vagy amelyek akár ebben a programunkban részt vennének, akár bármely más önkéntes munkánkhoz szívesen csatlakoznának. Örömmel fogadunk továbbá a jövőben is minden észrevételt, minden véleményt, amely munkánkkal kapcsolatos.

Mindezekről a kérdésekről, az elmúlt egy év eseményeiről tájékozódhatnak honlapunkon (*ararat.lutheran.hu*), továbbá letölthető innen az említett segédanyag is.

Isten áldását kérjük erre a munkára 2010-ben is, hogy – ökumenikus keretek között is – megvalósulhasson mindaz, amit az Egyházak Világtanácsának nagygyűlésén fogalmaztak meg majdnem húsz évvel ezelőtt: „*Olyan lelkiületet van szükségünk, amely életünket összeköti a múlttal, jelenlét és a jövővel, valamint Istennel, aki mindezt fenntartja. A globális egymástól függés szellemisége segít felismerni a teremtett világ egységét. Ezzel a lélekkel, melynek az erős helyi közösségek adnak hátteret, lehet bátorságunk és reménységünk arra, hogy közvetlen akciókat indítsunk leküzdhetetlennek tűnő akadályokkal szemben, amelyek azt sugallják, hogy úgysem tudjuk megváltoztatni a dolgokat.*”

■ KODÁCSY-SIMON ESZTER munkacsoport-vezető

Járjon templomba – az interneten!?

A templom előterében önkéntesek fogadják az érkezőket. A zenekar rázendít, a lelkész kész mindenkivel külön imádkozni az istentisztelet alatt, sőt az úrvacsora elvégzését is irányítja. A hívek e-mail- és a *Facebook* közösségi portálon használt címetek cserélnek, hogy kapcsolatban maradhassanak egymással.

Mindebben nem is lenne semmi meglepő, ha nem az interneten, egy virtuális templomban történe.

Mostanában a világhálón „épülnek” a leggyorsabb ütemben a templomok. Egyre több gyülekezet hoz létre ilyen tartalmú internetes oldalt, amelyek szerepe messze túlmutat a heti istentiszteletek közvetítésén. Teljes mértékben interaktív, felszentelt lelképásztorral, chatprogrammal rendelkező portálokról van szó, amelyek lehetőséget nyújtanak a Biblia tanulmányozására, egyéni és közösségi úrvacsorára. (A nézők ilyenkor saját kenyérüket, borukat vagy vizüket használják a képernyő előtt.) Az egyik ilyen honlapon az olvasók például egy klikkeléssel fogadhatják el Krisztust személyes megváltójuknak. Egy floridai templom lelkésze az interneten keresztül két alkalommal már „távolsági keresztelést” is végeztek.

– Mindennek az a célja – mondta *Brian Vasil*, az említett floridai templom lelkésze az AP amerikai hírügynökségnek –, hogy az emberek ne úgy érezzék, otthonukból pusztán télen szemlélői az eseményeknek, hanem az hassa át őket, hogy maguk is cselekvő részesei azoknak.

A virtuális szentélyek megjelenése a templom, az egyház, az istentisztelet fogalmának újragondolására készíti a keresztény híveket. Az erről zajló vita meglehetősen összetett, teológiai témákat, hagyományt és olyan kulturális kérdéseket is feszeget, mint például hogy miként kellene imádkozniuk a keresztényeknek, milyen viszonyt kellene ápolniuk egymással.

Még az internetes „templomfejlesztőket” is megosztja, hogy hol van az a határ, ameddig elmehetnek. A ke-

resztelést például sok lelkész csak személyesen hajlandó elvégezni.

A virtuális templomok legkérdelhetlenebb bírálói azzal érvelnek, hogy az igazi keresztény közösség megköveteli a hívek személyes kapcsolatát. A honlapok ezért az ő szemükben nem többek „vallási gyorséttermeknél” vagy „felhígított kereszténységnek”.

Az on-line templomok hívei viszont olyan környezetet látnak az internetben, amelyben valódi kapcsolatok is építhetők. *Rob Wegner*, az Indiana állambeli Granger Community Church lelkésze az egyház homlokzatának tekinti a világhálót. *Kurt Ervin*, a nevadai Central Christian Church internetes főiskolájának vezetője pedig azt hangsúlyozza, hogy manapság, amikor az emberek már tanulnak, banki műveleteket végeznek, randevúznak és egyéb dolgokat művelnek az interneten, miért ne lehetne éppen a templomba járásra on-line felületet létrehozni.

A virtuális templomokat alapvetően egyféle elképzelés alapján alakították ki: rockos stílusú templomi zene és valódi istentiszteleten felvett prédikáció látható-hallható, amelybe a kifejezetten az on-line nézőknek szánt, élőben vagy felvételen sugárzott üdvözlések vegyülnek. A chatek önkéntesek az aznapra szánt bibliai üzeneteket sulykolják, és blokkolják a nem odaillő megjegyzéseket.

Az alapkonceptió azonossága ellenére mindegyik honlap nyújt valami egyedit is. A dél-karolinai bejegyzésű Seacoast Church honlapját felkeresők megbánhatják bűneiket, ha üzenetükben bevallják vétkeiket. A Central Christian Church oldalán a látogatók körömnagyságú facebookos fényképe látható, amelyre kattintva a webside használói könnyen kapcsolatba léphetnek egymással. A Granger honlapján pedig „ülőhelyet” is választhatnak maguknak a virtuális templomban, sőt beszerezhetik a közölség helyét foglalók facebookos és twitteres internetes mikrobölcsméit.

A jelenség annyira újdonságnak

számít, hogy még senki sem vette pontosan számba az interaktív internetes templomokat. Az újító szellemiségű egyházakat támogató *Leadership Network* szervezet eddig negyvenet írt össze belőlük, de a honlappal már rendelkező templomok, egyházak lelkészei azt mondják, rendszeresen kapnak telefonhívásokat lelképásztorársaiktól arról, hogy ők is elindítják a magukét.

A hívek formabontó lelkigondozása úttörőjének az oklahomai bejegyzésű *LifeChurch.tv* számít, amely hetente több mint huszonöt on-line istentiszteletet sugároz, és még többet tervez. Adását hetente hatvanezren is megtekintik a világ több mint száz országából. Vezetői szerint a rendszeres látogatók mellett ötezerre tehető azok száma, akik érdeklődésből néhány percre belekukkantanak az adásba. A portál még azt is kitalálta, hogyan irányítsa magára az interneten böngésző, cseppet sem vallásos emberek figyelmét: hirdetési szavakat vásárol a *Google* keresőprogramon, így azok, akik „szex” vagy „meztelen nők” után kutakodnak a világhálón, on-line ájtatosságra invitáló linket is kaphatnak a keresett webcíme mellett.

A *LifeChurch.tv* on-line erőfeszítéseit irányító *Bobby Gruenewald* tiszteletes szerint a cél az, hogy az embereknek egyfajta személyes keresztény vallási élményt, hitbeli átélést nyújtsanak: templomok, bibliát tanulmányozó vagy olyan csoportok felé terelik őket, amelyek közösen „vesznek részt” az internetes istentiszteleteken. Sokan előbb a képernyőn nézik meg az istentiszteletet, és csak később mennek el igazi, téglából emelt templomba (is).

Az on-line templomi közvetítés egyfajta megoldás lehet azoknak is, akik hajszolt életmódjuk miatt aligha jutnak el valódi templomba, azokban az országokban pedig, ahol üldözik a keresztényeket, az interneten kívül gyakran nem is kínálkozik más mód az igehirdetésre.

► MTI

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Mogyorós tallérok

Hozzávalók: 10 dkg mogyoró, 25 dkg liszt, 1 csipet só, 1 tojás, 25 dkg Rama margarin, 15 dkg porcukor, 1 csomag vaníliás cukor

Elkészítés: A mogyorót néhány szem kivételével megdaráljuk, összekeverjük a liszttel és a sóval. A vajat robotgép segítségével jól kikeverjük a cukrokkal, majd a tojássárgájával. Az egészt egybegyűrjük a mogyorós liszttel. Az így

kapott tésztát fél óráig a hűtőszekrényben pihentetjük.

A tésztát négy részre osztjuk, a tésztaszegedeket átgúrjuk, és vékony hurkákat sodrunk belőlük. Lisztezett késsel körülbelül egy centiméteres karikákra vágjuk, amelyeket egy kicsit széltáplítva sütőpapírral kibélelt tepsire rakunk. Egy kis távolságot hagyunk közöttük, mert sülés közben majd megdagadnak. A tetejüket meg-

FOTO: BODA ZSUZSA

kenjük a tojásfehérjével, és félbevágott mogyorószemekkel díszítjük a közepüket. 180 fokra előmelegített sütőben 10–15 perc alatt készre sütjük.

HÍREK, HIRDETÉSEK

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönjük mindazok támogatását, akik személyesen vagy írásban kifejezték együtt érző, vigasztaló szeretetüket. Hálás szívvel őrizzük *Gáncs Aladár* lelki-szellemi örökségét, és hirdetjük lapunkban megjelent utolsó üzenetét: „...a legfontosabb lenne úgy élni és úgy készülni, hogy a Jézus által elkészített helyem ne maradjon üresen. Hadd kérjelek: ne a halálodra és temetésre készülj, hanem az örökkévalóságra!” (EvÉlet, 2009/47.)

A gyászoló család

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

Leltár az evangélikus könyvesboltban

Tájékoztatjuk kedves vásárlóinkat, hogy az evangélikus könyvesbolt (1085 Budapest, Üllői út 24.) leltár miatt zárva tart. Nyitás 2010. január 18-án, hétfőn.

A leltározási időszak alatt írásos megrendeléseket felvesszünk, azonban a kiszállítást a megszokottnál lassabban tudjuk teljesíteni. Megértésüket köszönjük!

APRÓHIRDETÉS

A rákospalotai evangélikus templom (Budapest XV., Régi Főti út 73.) alagsorában urnafülkék vásárolhatók. 20/824-7739

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Isten elküldötte Fiának Lelkét a mi szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abbá, Atya!” Gal 4,6 (Ézs 44,3; Jn 2,1–11; Róm 12,1/4–8/9–16; Zsolt 92) Urunk Szentlelkét árasztja szívünkbe naponként, ha kérjük, és hajlandók vagyunk befogadni őt. Segít és tanít imádkozni, segít szoros szeretetkapcsolatot ápolni vele. Annyi mindenbe belekapunk, és olyan kevés dolgot tartunk meg állandó jelleggel a napirendünkben! Az imádság legyen egyike a „szent kivételeknek” Isten segítségével! Mint lelki köldökzsinórral kapcsolódni az Úrhoz: olyan biztonság, békesség, amelyre annyira vagyunk!

Hétfő

Mint nemes vesszőt ültettek el, mint igazán valódi magot. Hogyan változtát át idegen szőlőt vad hajtásává? Jer 2,21 (Gal 3,3-4; 5Móz 4,5–13; 5Móz 2,16–25) A vetőmagokat, oltványokat korunk „víványaként” úgy nemesítik (sajnos nem ritkán génmanipulálják is), hogy betegségeknek egyre inkább ellenálló, egyforma, tartós és szép termést adjanak. A gondos gazda tudja, hogy a nemes, ősi fajták az igaziak, próbálja sok-sok munkával, törődéssel óvni az ültetvényeit. A vadhajtásokat időben kimetszi. Isten nagyon odafigyel ránk, és azt kéri, mi is maradjunk vele állandó kontaktusban. Nem érdemes jobb remények fejében felcserélni az igazit romlandó hamisra!

Kedd

Ne vigy minket kísértésbe. Lk 11,4 (5Móz 18,14; Mk 2,23–28; 5Móz 3,12–29) A *Miatyánk* hatodik kérése, miként a *Tízparancsolat* hatodik parancsolata, annak tudomásulvétele, hogy a keresztény emberre is leselkednek veszélyek, nem élünk bura alatt. Önkontroll és imádság, önvizsgálat és bűnbánat nélkül hamar beképzelt, fennhéjázó, másoknál magunkat különbnek tartó emberré válhatunk. Istennek más terve van velünk – engedjük, hogy megvalósíthassa!

Szerda

Ilyen lesz az a szövetség, amelyet Izrael házával fogok kötni, ha eljön az ideje – így szól az Úr –: Törvényemet a belsejükbe helyezem, szívükbe írom be. Én Istenük leszek, ők pedig népem lesznek. Jer 31,33 (Zsid 13,20–21; Lk 16,14–17/18; 5Móz 4,1–14) Annyira jó érzés valahova tartozni: egy valamirevaló ország állampolgára, egy híres iskola tanulója, egy boldog, kiegyensúlyozott, félszékemleg család gyermeke lenni. Isten gyermekeként végtelen szabadságot, szeretetköteleket tudhatunk magunkénak. A szívünkbe írt törvény, mint egy nemes pecsét, megmutatja a világnak: nem magunknak és nem csupán önmagunkért élünk.

Csütörtök

Aki azt mondja: ismerem Istent, de nem tartja meg parancsolatait, az hazug, és abban nincs meg az igazság. 1Jn 2,4 (Zsolt 19,8a; ApCsel 15,22–31; 5Móz 4,15–24) A hazug embert hamarabb utoléri, mint a sánta kutyát... Mennyi hazug keresztény ártott az évszázadok alatt az ügynek, Isten ügyének! És árt ma is, képmutatóként, szeretetlenül, áskálódva, hiteltelenül. Adja Urunk, hogy észrevegyük a pillanatokat, amikor minket is erre az útra akar csalni a nagy Ámító!

Péntek

Én megszabadítom juhaimat, és nem esnek többé zsákmányul. Ez 34,22 (Jn 10,10–11a; Jn 7,1–13; 5Móz 4,25–40) A jó pásztor mindent megtesz a rábízott állatok életéért, jólétéért. Isten tenyerén hordoz bennünket, sokszor gyarló gyermekeit, akik mindezt meg sem érdemeljük. „Tarts meg minket, Urunk, tenyeredben: szükségünk van rád, oltalmazókra!”

Szombat

Részeséivé lettünk a Krisztusnak, ha azt a bizalmat, amely kezdetben élt bennünk, mindvégig szilárdan megtartjuk. Zsid 3,14 (Jer 17,5,7; 5Móz 33,1–4/7,12–16; 5Móz 5,1–22) Mindvégig kitartani, hűségesen helytállni az egyik legnehezebb emberi feladat. Annyi minden terelne el bennünket a megkezdett, helyes útról! Csábít a széles és kényelmes út, amely sok álértékkel kecsegtet. Többen vannak, akik el is csábulnak, mint akik maradnak a keskeny úton. De Isten mellettünk akar maradni, és kész fogni kezünket, hogy még szakadékok peremén se essen bajunk.

■ BOGDÁNYI MÁRIA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 17-étől január 24-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>22.00 / m2 <i>Felkavar a szél</i> (ír-angol-német-olasz-spanyol-francia háborús filmdráma, 2006) (127') Tombol az ír függetlenségi háború 1920-ban. Teddy a harc mellett kötelezte el magát, ám medikus testvére, Damien Londonba készül kórházi gyakorlatra. Amikor azonban szemtanúja lesz az angolok kegyetlenségének, a maradás és a harc mellett dönt. Egy évvel később kettéosztják az ír szigetet. A békeszerződés megosztja az íreket. Megalakul az IRA, és kezdetét veszi a polgárháború. Az addigi harcostársak – köztük a testvérek is – szembe fordulnak egymással.</p>	<p>11.30 / PAX <i>Én vagyok a Jó Pásztor</i> A Zákeus Médiacentrum evangélikációs műsora 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félévéről</i> 15.00 / m2 <i>Delta (tudományos magazin)</i> (25') A televíziózás jövője 18.00 / Bartók rádió <i>Hangversenyciklus Chopin és Schumann születésének 200. évfordulója alkalmából</i> 18.00 / Mária Rádió <i>Ökumenikus istentisztelet az újpesti Szent István-templomból. Igét hirdet Solymár Péter evangélikus lelkész.</i> 21.00 / Duna Tv <i>A szabálytalan Simone Weil (francia dokumentumfilm, 2008) (70')</i></p>	<p>7.25 / Duna II. Autonómia <i>Hajléka Istennek, hajléka embernek (magyar dokumentumfilm, 2005) (26')</i> 11.35 / TV2 <i>Egy nap Európában (német-spanyol komédia, 2005) (95')</i> 13.22 / Kossuth rádió <i>Egypercsek</i> Örkény István novellái 15.25 / Duna Tv <i>Szász vártemplomok Erdélyben (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2008) (28')</i> 19.35 / Bartók rádió <i>Bellini: A puritánok (háromfelvonásos opera)</i> 19.42 / Kossuth rádió <i>Bartók-album. Részletek a Muzsikás együttes lemezéről</i> 21.30 / m1 <i>Mámore (amerikai film-dráma, 2003) (104')</i></p>	<p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félévéről 14.00 / M. Katolikus Rádió <i>Valaki ír a kezdeddel</i> Válogatás a kortárs magyar költészetből 15.45 / Filmmúzeum <i>Sült zöld paradicsom (amerikai filmdráma, 1991) (125')</i> 20.00 / m1 <i>Telesport</i> Műkorcsolya Európa-bajnokság (élő közvetítés Tallinnból) 21.05 / Bartók rádió <i>Vanitatum vanitas</i> Kölcsey Ferenc verseit elmondja Mensáros László és Vajda László. 23.10 / Duna Tv <i>Angyali üdvözet (magyar filmdráma, 1984) (95')</i></p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>11.05 / Kossuth rádió <i>A Hely</i> (riportműsor) 14.25 / PAX <i>Bach: c-moll partita</i> 15.35 / Duna Tv <i>A Vatikán titkai</i> (lengyel dokumentumfilm-sorozat, 2005) (27') Egy kis állam a bazilika árnyékában 18.00 / Mária Rádió <i>Ökumenikus istentisztelet közvetítése az újpesti evangélikus templomból</i> Igét hirdet Legeza József görög katolikus parókus. 20.34 / M. Katolikus Rádió <i>Dzsesszencia</i> (zenés beszélgetés) 22.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Telemann: Ihr Völker, hört (kantáta)</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 13.30 / Kossuth rádió <i>Örüljete az Úrban mindenkor!</i> A metodista egyház félévéről 18.00 / Mária Rádió <i>Ökumenikus imaóra közvetítése a MEÖT gyülekezeti teremből</i> 18.40 / Bartók rádió <i>A néphagyomány zenész mesterei. Moldvai csángók Magyarországon</i> 20.20 / Duna Tv Indexre téve (magyar dokumentumfilm, 2010) (56') Egy műsor a zsarnokságról 22.40 / Duna Tv <i>Makra (fekete-fehér magyar filmdráma, 1972) (97')</i> 23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i></p>	<p>7.05 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó) (26')</i> 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében. – Sem magasság, sem mélység... – portréfilm</i> Keken András evangélikus lelkészről 13.00 / Lánchíd Rádió <i>Hittel és gitárral</i> (keresztény kortárs zenék) 13.32 / Bartók rádió <i>VIII. patmosi egyházzenei fesztivál 2008</i> 20.40 / PAX <i>Egyházzenei áhitat – Bonyhád. A Zákeus Médiacentrum műsora</i> 20.40 / m1 <i>Hiúság vására</i> (angol-amerikai romantikus dráma, 2004) (137') 21.04 / Kossuth rádió <i>Bemutató</i> Mándy Iván hangjátéka</p>	<p>8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár) <i>Lelki szósz</i> (evangelikus félév)</p> <p>8.30 / Kossuth rádió <i>Visszaszámlálás</i> Jelenits István és Ritoók Zsigmond beszélget 10.55 / m1 <i>Református magazin</i> 11.30 / m1 <i>Bonhoeffer, a mártír teológus</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Beszélgetések az egyházzeneéről</i> A zsidó istentisztelet zenéje az ezredfordulón 21.15 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i> Peter Maxwell Davies: Jób (oratórium) 21.06 / Kossuth rádió <i>Himnusz</i> Kőváry Katalin és Sumonyi Papp Zoltán műsora</p>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusselet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).

Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu).

Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).

Rovatvezetők: Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba zánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

